

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS

**Par valsts budžeta ieņēmumu un nodokļu politikas
pārskatīšanu 2025. – 2027. gadā**

**Finanšu ministrija
2024. gada septembris**

Saturs

Saīsinājumu saraksts.....	4
Ievads	5
1. Darbaspēka nodokļu sloga mazināšanas scenārijs	7
1.1. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa izmaiņas	7
1.1.1. Situācijas apraksts	7
1.1.2. Piedāvātais risinājums.....	9
1.1.3. Piedāvātā risinājuma ietekme uz darba devēja izmaksām un strādājošo atalgojumu.....	10
1.1.4. Piedāvātā risinājuma ietekme uz pensiju saņēmējiem.....	13
1.2. Fondēto pensiju shēmas (II līmeņa) pārņemšana uz pensiju pirmo	14
1.3. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa papildu likmes ieviešana	14
1.4. Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu un brīvprātīgo apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālā apmēra palielināšana	15
2. Citi pasākumi	17
2.1. Pievienotās vērtības nodokļa samazinātās likmes piemērošana arī turpmāk svaigiem augļiem, ogām un dārzeņiem.....	17
2.2. Lauksaimnieku saņemtās atbalsta summas arī turpmāka neaplikšana ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.....	17
2.3. Lauksaimniecības zemes neaplikšana ar iedzīvotāju ienākuma nodokli	17
2.4. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojuma koplīgumiem paplašināšana un limita paaugstināšana	19
2.5. No iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojamās summas paaugstināšana darba devēja izmaksātajam bērnu pabalstam un bērna piedzimšanas pabalstam, kā arī darba devēja dāvanām	19
2.6. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojuma konkursos un sacensībās saņemtajām mantiskajām un naudas balvām (prēmijām) vienādošana, nosakot vienotu limita apmēru visām konkursos un sacensībās saņemtajām mantiskajām un naudas balvām	20
2.7. Mikrouzņēmumu nodokļa vienkāršošana	21
2.8. Vecāku pabalsta noteikšana 2025.g. 75% apmērā no piešķirtā vecāku pabalsta strādājošiem pabalsta saņēmējiem	21
2.9. IIN attaisnoto izdevumu atmaksājamā apmēra pieaugums.....	21
2.10. Īpašā IIN režīma autoratlīdzībām darbības pagarināšana.....	22
3. Kompensējošie pasākumi.....	23
3.1. Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana degvielai, ietverot akcīzes nodokli CO ₂ komponenti	23
3.2. Akcīzes nodokļa likmju pakāpeniska paaugstināšana degvielai, dabasgāzei un naftas gāzēm, ko izmanto par kurināmo	25

3.3. Akcīzes nodokļa atbrīvojuma atcelšana naftas produktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanā un koģenerācijā	27
3.4. Akcīzes nodokļa likmes paaugstināšana bezalkoholiskajiem dzērieniem	28
3.5. Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana alkoholiskajiem dzērieniem no 2027. gada	28
3.6. Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana tabakas izstrādājumiem un pēc izmantošanas mērķa līdzīgiem produktiem no 2027. gada.....	29
3.7. Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmju indeksēšana	30
3.8. Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmju palielināšana	30
3.9. Izložu nodokļa likmes palielināšana	31
3.10. Azartspēļu nodokļa likmju palielinājums	31
3.11. Dabas resursu nodokļa likmes akmeņoglēm, koksam un lignītam palielināšana (EK priekšlikums - minimālais līmenis visiem fosilajiem kurināmajiem).....	32
3.12. Ieņēmumu no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu realizācijas precizēšana	33
3.13. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes izlīdzināšana pārējiem ienākumiem	34
4. Minimālās darba algas paaugstināšana.....	35
5. Kopējās fiskālās ietekmes	36

Saīsinājumu saraksts

- AN** – akcīzes nodoklis
- CSP** – Centrālā statistikas pārvalde
- CSDD** – Ceļu satiksmes drošības direkcija
- DRN** - dabas resursu nodoklis
- EEZ** – Eiropas ekonomiskā zona
- EK** – Eiropas Komisija
- ES** – Eiropas Savienība
- ETS** – Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma
- FM** – Finanšu ministrija
- IIN** – iedzīvotāju ienākuma nodoklis
- IKP** – iekšzemes kopprodukts
- LIZ** – lauksaimniecībā izmantojama zeme
- MK** – Ministru kabinets
- MUN** – mikrouzņēmumu nodoklis
- NĪN** – nekustamā īpašuma nodoklis
- NM** – neapliekamais minimums
- OECD** - *Organisation for Economic Co-operation and Development* (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija)
- PVN** – pievienotās vērtības nodoklis
- SEG** – siltumnīcefekta gāzu
- SEZ** – speciālās ekonomiskās zonas
- SI** – solidaritātes iemaksas
- SVF** – Starptautiskais valūtas fonds
- TEN** - transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis
- UIN** – uzņēmumu ienākuma nodoklis
- UVTN** – uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis
- VID** – Valsts ieņēmumu dienests
- VSAA** – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
- VSAOI** – valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Ievads

Nodokļu politikas stratēģisko virzienu skaidrība un stabilitāte ir būtiska gan uzņēmējdarbības, gan sabiedrisko pakalpojumu un investīciju efektīvai plānošanai. Svarīga ir arī to sasaiste ar valsts vispārējiem attīstības mērķiem.

Nodokļu sistēmu Latvijā veido nodokļi, kuru ieņēmumi ir paredzēti valsts vai pašvaldību funkciju finansēšanai, lai nodrošinātu finansējumu tādiem valsts sniegtajiem pakalpojumiem kā, piemēram, ceļu uzturēšana, sociālie pakalpojumi, izglītība un veselības aprūpe.

Daļa valsts iekasēto nodokļu, piemēram, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, ir personalizēti un saistīti ar saņemamā pakalpojuma apjomu, piemēram, pensijas un bezdarbnieku pabalsti.

Savukārt tādi publiskie pakalpojumi, no kuriem iegūst visi valsts iedzīvotāji, piemēram, valsts ārējā drošība (armija) un iekšējā drošība (valsts policija), valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbība un skolotāju darba apmaksa, tiek finansēti no kopējiem valsts budžeta ieņēmumiem.

Laika gaitā atbilstoši ekonomiskajai situācijai mainījušies nodokļu veidi, likmes, kā arī ar nodokļiem apliekamie objekti. Tomēr joprojām viens no būtiskiem valsts fiskālās politikas kvalitātes aspektiem ir stabila un prognozējama nodokļu ieņēmumu nodrošināšana budžetā valdības prioritāro drošības, sociālo un ekonomisko pasākumu finansēšanai. Pie tam ir būtiski nodrošināt Latvijas nodokļu sistēmas konkurētspēju ar kaimiņvalstīm.

Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību (*turpmāk tekstā – valdības deklarācija*) 36. punkts nosaka, ka šīs valdības apņemšanās saistībā ar nodokļu politiku ir uzlabot ekonomikas konkurētspēju, mazināt ienākumu nevienlīdzību un palielināt nodokļu ieņēmumus, kā arī samazināt ēnu ekonomiku un vienkāršot nodokļu nomaksu, padarot to mazāk resursu un laika ietilpīgu.

Saskaņā ar valdības rīcības plāna¹, kas apstiprināts ar MK 2024. gada 20. janvāra rīkojumu Nr. 55 “*Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai*” (TA-2869), 36.1.punktu FM sadarbībā ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem jāizstrādā un līdz 2024. gada 31. maijam MK jāiesniedz vidēja termiņa valsts nodokļu politikas pamatnostādnes, ņemot vērā valdības deklarācijas prioritātes – reģionālā konkurētspēja, nevienlīdzības mazināšana un nodokļu ieņēmumi attiecībā pret IKP.

Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu izstrādei tika izveidota *Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupa*, kurā piedalījās valdības koalīciju veidojošo partiju pārstāvji, kā arī sociālo un sadarbības partneru pārstāvji, pēc nepieciešamības pieaicinot speciālistus no citām ministrijām, Latvijas Bankas un citām organizācijām.

Laikā no 2023. gada oktobra notika vairāk kā 30 *Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupas* sanāksmes, kurās tika diskutēts par ekonomiskās politikas un nodokļu politikas mērķu sasaisti, uzņēmumu ienākuma nodokli, darbaspēka nodokļiem, nekustamā īpašuma nodokli, dabas resursu nodokli un klimata nodokļiem, netiešajiem nodokļiem (t.sk. akcīzes nodokli un pievienotās vērtības nodokli), ēnu ekonomiku un digitālajiem risinājumiem mazā biznesa īstermiņa nodarbinātībai, kā arī veselības finansēšanas modeli.

¹ MK 2024. gada 20. janvārī rīkojums Nr. 55 “*Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai*”. **Pieejams:** [Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai \(likumi.lv\)](https://likumi.lv/ta/id/400000/par-valdibas-ricibas-planu-deklaraciju-par-evikas-silinas-vadita-ministru-kabineta-icereto-darbibu-istenošanai)

Balstoties uz *Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupas* darbu, FM mājas lapā publicēti šādi materiāli², kas sniedz plašu, datus balstītu un izvērstu analīzi, un attiecīgi arī strukturēti nodokļu politikas pārskatīšanas priekšlikumi:

- 1) *Uzņēmumu ienākuma nodokļa reformas izvērtējums 2018-2023 un piedāvātais rīcības scenārijs*;
- 2) *Darbspēka izmaksu esošās situācijas novērtējums un priekšlikumi tālākai rīcībai*;
- 3) *Nekustamā īpašuma nodokļa objektu aplikšanas ar nodokli izvērtējums un tālākie rīcības scenāriji*;
- 4) *Dabas resursu nodoklis un klimata nodokļi*;
- 5) *Mazo režīmu esošās situācijas novērtējums*;
- 6) *Pievienotās vērtības nodokļa izvērtējums*;
- 7) *Valsts nodokļu politikas izvērtējumu kopsavilkums*.

Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupa nonāca pie secinājuma, ka nepieciešams turpināt mazināt darbspēka nodokļu slogu, lai tas būtu konkurētspējīgs ar pārējām Baltijas valstīm. Tāpat secināts, ka, lai arī darbspēka nodokļu sloga mazināšana ir nepieciešama, tas ir fiskāli ietilpīgs un budžeta līdzekļus samazinošs nevis palielinošs pasākums. Tāpēc nepieciešami risinājumi kā kompensēt gan iespējamo darbspēka nodokļu samazinājumu, gan arī palielināt valsts budžeta līdzekļus, sevišķi pašreizējos apstākļos, kad kritiski ir nepieciešams finansējums ārējai un iekšējai drošībai u.c. sabiedrībai būtiskiem pasākumiem.

Informatīvais ziņojums “Par valsts budžeta ieņēmumu un nodokļu politikas pārskatīšanu 2025. - 2027.gadā” (*turpmāk – informatīvas ziņojums*) sagatavots atbilstoši Nacionālā trīspusējās sadarbības padomes 2024. gada 6. septembra sēdē konceptuāli atbalstītajam nodokļu pārskatīšanas scenārijam.

² Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu izstrādes materiāli. **Pieejams:** FM mājas lapā - [Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu izstrādes materiāli | Finanšu ministrija \(fm.gov.lv\)](https://fm.gov.lv)

1. Darbaspēka nodokļu sloga mazināšanas scenārijs

1.1. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa izmaiņas

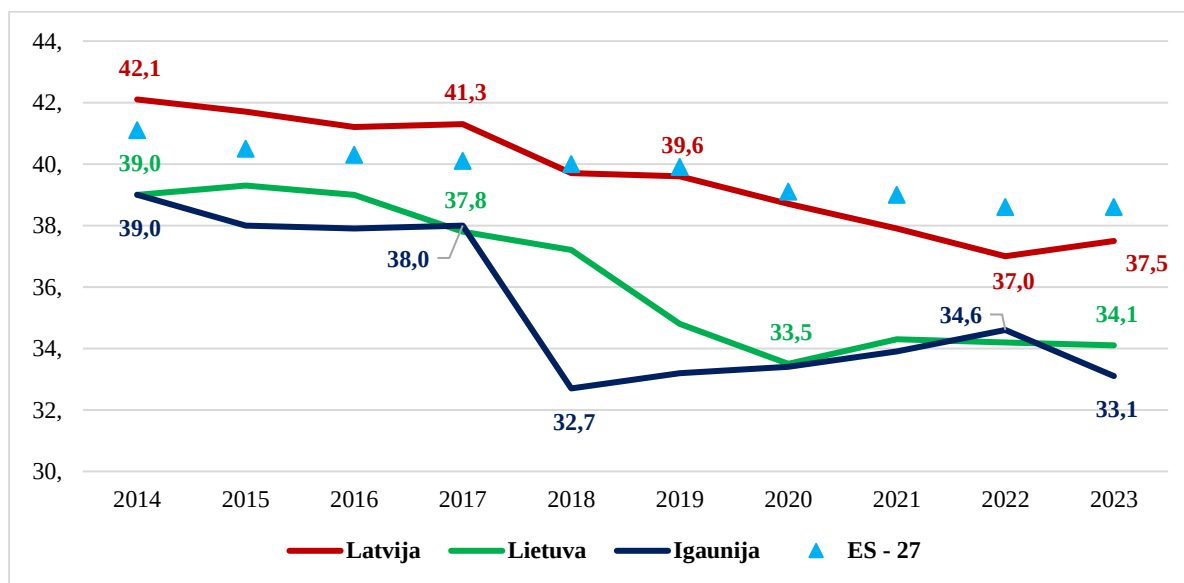
1.1.1. Situācijas apraksts

Darbaspēka nodokļu slogu raksturo tāds rādītājs kā **nodokļu ķīlis** (*tax wedge*). Tas parāda, cik daudz darbinieks izmaksā darba devējam.

Nodokļa ķīli aprēķina kā par darbinieku samaksātās nodokļu summas (iedzīvotāju ienākuma nodokļa (*turpmāk – IIN*) un kā darba devēja, tā arī darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (*turpmāk – VSAOI*)) attiecību pret darba devēja izmaksām (bruto darba algas un darba devēja VSAOI summu).

Latvijai pēc pēdējos gados mērķtiecīgi veiktajām darbaspēka nodokļu izmaiņām izdevās ievērojami samazināt un pietuvināt darbaspēka nodokļu slogu zemu un vidēju ienākumu saņēmējiem (ar bruto ienākumiem līdz 2 100 *euro* mēnesī, bez apgādībā esošām personām) pārējo Baltijas valstu rādītājiem.

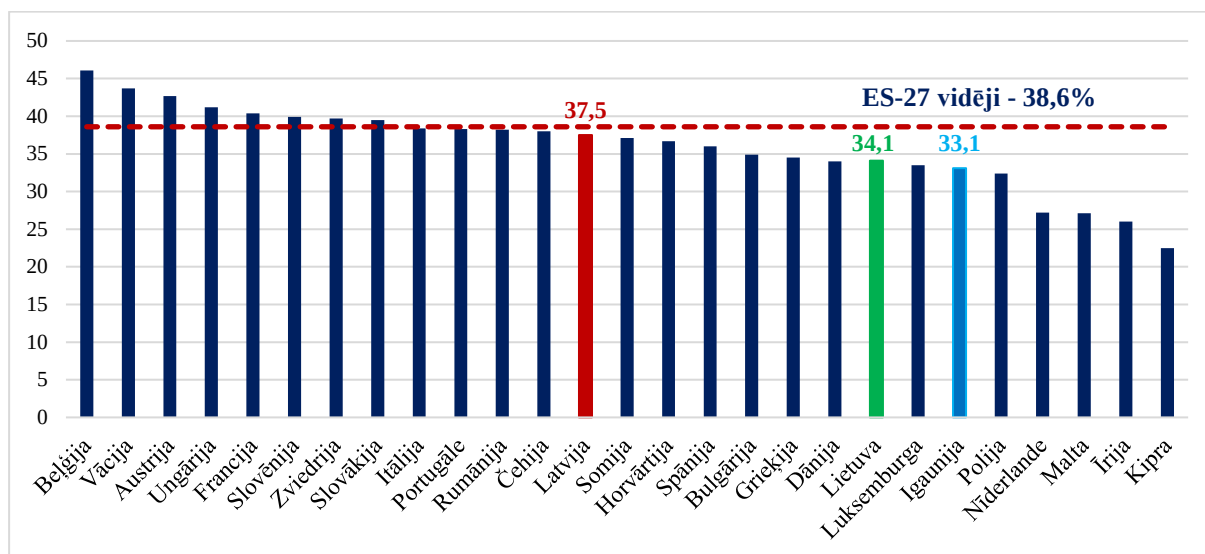
1.att. Darbaspēka nodokļu sloga izmaiņas zemo algu grupā strādājošajam (67% no vidējās darba algas, bez apgādībā esošām personām) Baltijā un ES vidēji 2014. - 2023. gadā, %

Avots: Eurostat dati (pieejami: [Tax wedge on labour costs](#))

Tomēr jau no 2023. gada, pieaugot vidējai darba samaksai tautsaimniecībā, darbaspēka nodokļu slogs zemu un vidēju ienākumu saņēmējiem atkal sāk palielināties.

2.att. Darbaspēka nodokļu slogs zemo algu grupā strādājošajam (67% no vidējās darba algas, bez apgādībā esošām personām) ES 2023. gadā, %

Avots: Eurostat dati (pieejami: [Tax wedge on labour costs](#))

Tas skaidrojams ar to, ka, kamēr Latvijā netika veiktas papildu izmaiņas darbaspēka nodokļos, kaimiņvalstis turpināja mazināt darbaspēka nodokļu slogu.

1.tab. Darbaspēka nodokļu likmes un galvenie atvieglojumi Baltijas valstīs

	Latvija		Lietuva		Igaunija	
	2024		2024		2024	2025
VSAOI likme ¹	34,09%		24,29% ²		37,4% ^{3.}	
Darba devēja likme	23,59%		1,79% ⁴		33,8%	
Darba ņēmēja likme	10,5%		19,5%		1,6%	
- papildus brīvprātīgās iemaksas II pensiju līmenī	-		+3%		+2%	
VSAOI objekta maksimālais apmērs, euro gadā	78 100		114 162		-	
IIN likmes						
1.likme	0 – 20 004	20%	0 – 114 162	20%	20%	22% ⁵
2. likme	20 004 – 78 100	23%				
3. likme	Virs 78 100	31%				
Neapliekamais minimums (NM), euro mēnesī	500		747 ⁶		654	
Ienākums, līdz kuram piemēro maksimālo NM, euro mēnesī	500		924		1 200	700 ⁷
Ienākums, virs kura nepiemēro NM, euro mēnesī	1 800		2 864		2 100	
Pensionāra NM, euro mēnesī	500		-		776	

¹ VSAOI likmē iekļauta veselības apdrošināšana: **Latvijā** no 2018. gada **1%** (darba devējam **0,5%** un darba ņēmējam **0,5%**), **Lietuvā** **6,98%** (darba ņēmēja maksājums), bet **Igaunijā** **13%** (darba devēja maksājums).

² **Lietuvā** VSAOI likmi veido: **20,97%** sociālais nodoklis, **0,32%** citi maksājumi **3%** iemaksas II pensiju līmenī.

³ **Igaunijā** VSAOI likmi veido: **33%** sociālais nodoklis un **4,4%** citi maksājumi.

⁴ **Lietuvā** darba devēja sociālās iemaksas tiek novirzītas: **1,31%** bezdarba apdrošināšanai, **0,16%** vispārējā gadījumā nelaimes gadījumu darbā un arodslimību apdrošināšanai, bet atkarībā no kategorijām, kurās uzņēmums ir iedalīts atbilstoši darba drošības un veselības aizsardzības rādītājiem, likmes ir robežās no **0,14%** līdz **1,4%**. Darba devējs papildus maksā **0,16%** iemaksas Garantiju fondā un **0,16%** ilgtermiņa darba pabalstu fondā, kas nav sociālais nodoklis (kopā darba devēja iemaksas vispārējā gadījumā **1,79%**).

⁵ Plānots, ka no 2026. gada **Igaunijā** IIN likme tiks palielināta no **22%** uz **24%**, bet par to vēl nav pieņemts lēmums.

⁶ **Lietuvā** no 2022. gada DNM piemēro divējādi: 2024. gadā ienākumiem līdz **2 167 euro** mēnesī piemēro jauno DNM aprēķināšanas formulu, bet ienākumiem vairāk kā **2 167 euro** mēnesī, tiek piemērota 2021. gada DNM aprēķināšanas formula.

⁷ No 2025. gada **Igaunijā** tiks piemērots fiksētais neapliekamais minimums **700 euro** mēnesī.

Lai uzlabotu darbaspēka konkurētspēja reģionā, jāturpina mazināt darbaspēka nodokļu slogu darba ņēmējiem ar zemu un vidēju atalgojumu.

1.1.2. Piedāvātais risinājums

Informatīvajā ziņojumā tiek piedāvāts šāds darbaspēka nodokļu sloga mazināšanas risinājums (scenārijs):

- 1) **no 2025. gada ieviest divu pakāpju IIN likmes:**
 - **25,5%** apmērā ienākumiem līdz VSAOI objekta maksimālajam apmēram – **8 775 euro** mēnesī (**105 300 euro** gadā),
 - **33%** apmērā ienākumiem virs VSAOI objekta maksimālā apmēra **8 775 euro** mēnesī (**105 300 euro** gadā), kas faktiski tiek iekasēts, samaksājot solidaritātes nodokli;
- 2) **no 2025. gada** aizstāt diferencēto neapliekamo minimumu (pašreiz no **0** līdz **500 euro** mēnesī atkarībā no ienākuma līmeņa) **ar fiksēto neapliekamo minimumu 510 euro** mēnesī, kas tiek piemērots visiem nodokļa maksātājiem neatkarīgi no ienākuma līmeņa. No 2026. gada palielināt fiksēto neapliekamo minimumu uz **550 euro** mēnesī, bet no 2027. gada uz **570 euro** mēnesī, sākot ieviest principu par neapliekamā minimuma sasaisti ar minimālo algu;
- 3) **no 2025. gada** palielināt pensionāra neapliekamo minimumu no **500** uz **1 000 euro** mēnesī.

2.tab. Darbaspēka nodokļu sloga mazināšanas scenārijs

	2024		2025		2026		2027	
VSAOI likme	34,09%		34,09%		34,09%		34,09%	
Darba devēja likme	23,59%		23,59%		23,59%		23,59%	
Darba ņēmēja likme	10,5%		10,5%		10,5%		10,5%	
VSAOI objekta maksimālais apmērs, euro gadā	78 100		105 300		105 300		105 300	
IIN likmes								
1.likme	0 – 20 004	20%	0 – 105 300	25,5%	0 – 105 300	25,5%	0 – 105 300	25,5%
2.likme	20 004 – 78 100	23%						
3.likme	Virs 78 100	31%	Virs 105 300	33%	Virs 105 300	33%	Virs 105 300	33%
Neapliekamais minimums (NM), euro mēnesī	500		510		550		570	
Ienākums, līdz kuram piemēro maksimālo NM, euro mēnesī	500							
Ienākums, virs kura nepiemēro NM, euro mēnesī	1 800							
Pensionāra NM, euro mēnesī	500		1 000					

Avots: FM informācija.

3.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025*	2026	2027	2028
IIN ieņēmumi, no tā:	-216 310 000	-287 540 000	-325 400 000	-331 910 000
- fiksēta neapliekamā minimuma ieviešana	-449 920 000	-568 360 000	-616 830 000	-633 400 000
- divu pakāpju IIN likmju ieviešana	+352 930 000	+409 680 000	+430 600 000	+451 800 000
- pensionāra neapliekamā minimuma paaugstināšana	-119 320 000	-128 860 000	-139 170 000	-150 310 000
PVN ieņēmumi (atgriezeniskais efekts)	+25 230 000	+33 540 000	+37 950 000	+38 710 000
KOPĀ, no tā:	-191 080 000	-254 000 000	-287 450 000	-293 200 000
- valsts pamatbudžetā	-28 847 500	-38 345 000	-43 400 000	-44 267 500
- pašvaldību budžetos	-162 232 500	-215 655 000	-244 050 000	-248 932 500

*2025. gadā norādīta 11 mēnešu ietekme.

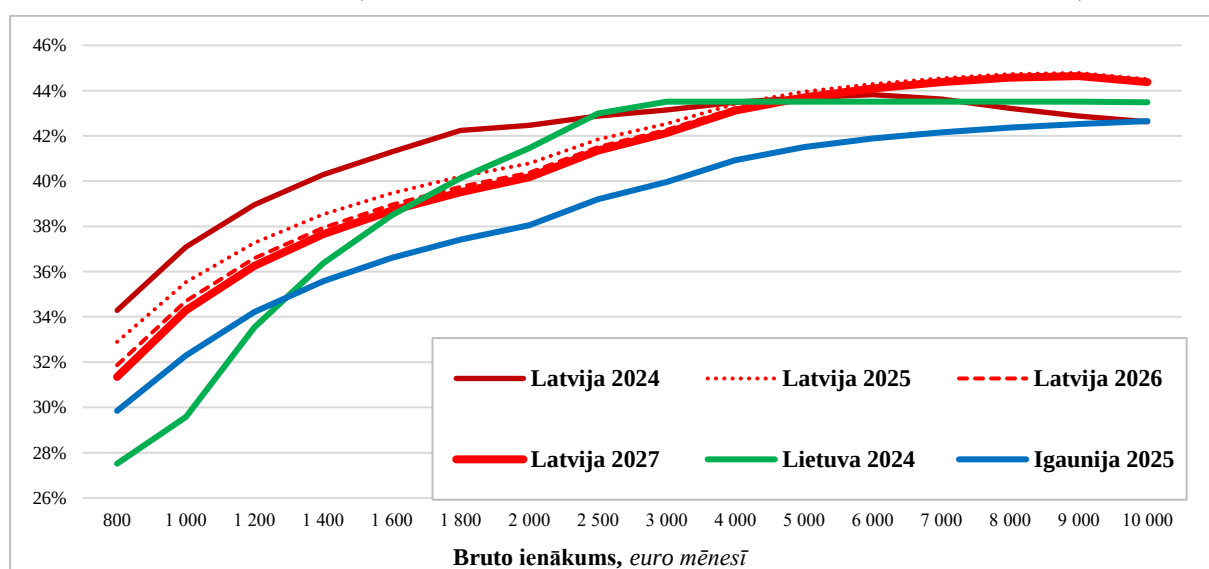
Avots: FM aprēķini.

Papildus izmaiņu realizācijai VID (izmaiņas algas nodokļu grāmatiņā, deklarācijās un pārskatos) nepieciešami aptuveni **259 224 euro**, bet VSAA – **66 792 euro**.

1.1.3. Piedāvātā risinājuma ietekme uz darba devēja izmaksām un strādājošo atalgojumu

Plānotās darbaspēka nodokļu izmaiņas samazina darbaspēka nodokļu slogu strādājošajiem ar bruto ienākumu līdz 4 000 euro mēnesī un palielina atalgojuma līmeni, kas kopumā veicina darbaspēka izmaksu konkurētspēju Baltijas reģionā.

3.att. Darbaspēka nodokļu sloga (strādājošajiem bez apgādībā esošām personām) izmaiņas, %

Avots: FM aprēķini.

4. tabulā redzams, ka kompleksi ieviešot visus iepriekš minētos pasākumus, bruto atalgojuma līdz 4 000 euro mēnesī saņēmējiem 2027. gadā darba alga pēc nodokļu nomaksas (neto ienākums) ievērojami palielinās, salīdzinot ar 2024. gadu. Tas palielinās neto ienākumus aptuveni **95%** strādājošo, ar lielāko pieaugumu tieši darba ņēmējiem ar atalgojumu līdz 2 500 euro mēnesī.

4.tab. Strādājošo (bez apgādībā esošām personām) darba algas izmaiņas, euro mēnesī

Bruto ienākums, euro mēnesī	Neto ienākums, euro mēnesī				Izmaiņas pret iepriekšējo gadu, euro mēnesī				Izmaiņas pret iepriekšējo gadu, %			
	2024	2025	2026	2027	2025	2026	2027	KOPĀ	2025	2026	2027	KOPĀ
MA*	586	623	660	692	+38	+37	+32	+133	6%	6%	5%	23%
1 000	778	797	807	812	+19	+10	+5	+35	2%	1%	1%	4%
1 600	1 161	1 197	1 207	1 212	+36	+10	+5	+51	3%	1%	0,4%	4%
2 000	1 422	1 464	1 474	1 479	+42	+10	+5	+57	3%	1%	0,3%	4%
2 500	1 765	1 797	1 807	1 812	+32	+10	+5	+47	2%	1%	0,3%	3%
3 000	2 108	2 130	2 141	2 146	+22	+10	+5	+38	1%	0,5%	0,2%	2%
4 000	2 794	2 797	2 807	2 812	+3	+10	+5	+18	0,1%	0,4%	0,2%	1%
5 000	3 480	3 464	3 474	3 479	-16	+10	+5	-1	-0,5%	0,3%	0,1%	-0,02%
6 000	4 166	4 131	4 141	4 146	-35	+10	+5	-20	-1%	0,2%	0,1%	-0,5%
7 000	4 852	4 797	4 808	4 813	-55	+10	+5	-39	-1%	0,2%	0,1%	-1%
8 000	5 538	5 464	5 474	5 480	-74	+10	+5	-58	-1%	0,2%	0,1%	-1%

*Minimālā darba alga (MA): provizoriski 2025. gadā – 740 euro mēnesī, 2026. gadā – 780 euro mēnesī, 2027. gadā – 820 euro mēnesī.

Avots: FM aprēķini.

Piemēri algas aprēķinam:

1) minimālas darba algas saņēmējs

	2024. gadā	2025. gadā
Bruto darba alga, euro mēnesī	700	740
Darba ņēmēja VSAOI, euro mēnesī	73,50 [700 x 10,5%]	77,70 [740 x 10,5%]
Ar IIN neapliekamais minimums, euro mēnesī	423,08 [500 - 0,38462 x (700 - 500)]	510
IIN, euro mēnesī	40,68 [700 - 73,50 - 423,08] x 20%	38,84 [740 - 77,70 - 510] x 25,5%
Neto darba alga, euro mēnesī	585,82 [700 - 73,50 - 40,68]	623,46 [740 - 77,70 - 38,84]
Starpība starp neto darba algu 2025. gadā un 2024. gadā, euro mēnesī	+37,64 [585,82 - 623,46]	

2) darbinieks ar darba algu – 1 600 euro mēnesī pirms nodokļu nomaksas

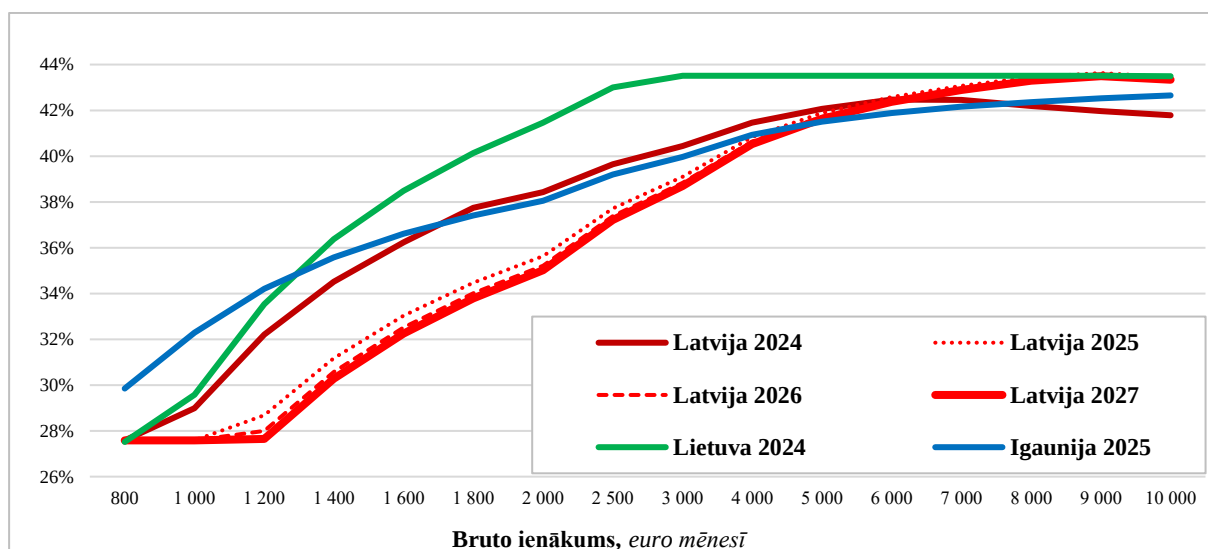
	2024. gadā	2025. gadā
Bruto darba alga, euro mēnesī	1 600	1 600
Darba ņēmēja VSAOI, euro mēnesī	168,00 [1 600 x 10,5%]	168,00 [1 600 x 10,5%]
Ar IIN neapliekamais minimums, euro mēnesī	76,92 [500 - 0,38462 x (1 600 - 500)]	510
IIN, euro mēnesī	271,02 [(1 600 - 168,0 - 76,92) x 20%]	235,11 [1 600 - 168,0 - 510] x 25,5%
Neto darba alga, euro mēnesī	1 160,98 [1 600 - 168,0 - 271,02]	1 196,89 [1 600 - 168,0 - 235,11]
Starpība starp neto darba algu 2025. gadā un 2024. gadā, euro mēnesī	+35,91 [1 196,89 - 1 160,98]	

3) darbinieks ar darba algu – 2 000 euro mēnesī pirms nodokļu nomaksas:

	2024. gadā	2025. gadā
Bruto darba alga, euro mēnesī	2 000	2 000
Darba ņēmēja VSAOI, euro mēnesī	210,00 [2 000 x 10,5%]	210,00 [2 000 x 10,5%]
Ar IIN neapliekamais minimums, euro mēnesī	-	510
IIN, euro mēnesī	367,99 [(1 667 - 210,00 - 0) x 20% + (2 000 - 1 667) x 23%]	326,40 [2 000 - 210,0 - 510] x 25,5%
Neto darba alga, euro mēnesī	1 422,01 [2 000 - 210,0 - 367,99]	1 463,60 [2 000 - 210,0 - 326,4]
Starpība starp neto darba algu 2025. gadā un 2024. gadā, euro mēnesī	+41,59 [1 463,60 - 1 422,01]	

Plānotās darbaspēka nodokļu izmaiņas sniegs labumu arī ģimenēm ar bērniem, proti, strādājošajam ar divām apgādībā esošām personām darbaspēka nodokļu slogs tiek samazināts, ja strādājošā bruto ienākumi nepārsniedz 6 000 euro mēnesī. Jāņem vērā, ka, pārejot uz 25,5% IIN pamatlīkmi (šobrīd 20%), pieaugs arī summārais ieguvums no IIN atvieglojuma par apgādībā esošām personām – ja šobrīd ieguvums par vienu apgādībā esošu personu no atvieglojuma piemērošanas ir 50 euro mēnesī (250 euro mēnesī x 20%), tad ar jauno pamatlīkmi tie būs 64 euro mēnesī (250 euro mēnesī x 25,5%).

4.att. Darbaspēka nodokļu sloga (strādājošajam ar divām apgādībā esošām personām) izmaiņas, %

Avots: FM aprēķini.

Strādājošajiem ar divām apgādībā esošām personām (skat. 5. tab.) un bruto atalgojumu līdz 6 000 euro mēnesī, kompleksi ieviešot visus iepriekš minētos pasākumus, 2027. gadā, salīdzinot ar 2024. gadu, ievērojami palielinās darba alga pēc nodokļu nomaksas jeb neto ienākums.

5.tab. Strādājošo (ar divām apgādībā esošām personām) darba algas izmaiņas, euro mēnesī

Bruto ienākums, euro mēnesī	Neto ienākums, euro mēnesī				Izmaiņas pret iepriekšējo gadu, euro mēnesī				Izmaiņas pret iepriekšējo gadu, %			
	2024	2025	2026	2027	2025	2026	2027	KOPA	2025	2026	2027	KOPA
MA*	627	662	698	734	+36	+36	36	+143	6%	5%	5%	23%
1 000	878	895	895	895	+17	0	0	+17	2%	0%	0%	2%
1 600	1 261	1 324	1 335	1 340	+63	+10	+5	+79	5%	1%	0,4%	6%
2 000	1 522	1 591	1 601	1 606	+69	+10	+5	+84	5%	1%	0,3%	6%
2 500	1 865	1 924	1 935	1 940	+59	+10	+5	+75	3%	1%	0,3%	4%
3 000	2 208	2 258	2 268	2 273	+50	+10	+5	+65	2%	0,5%	0,2%	3%
4 000	2 894	2 925	2 935	2 940	+31	+10	+5	+46	1%	0,3%	0,2%	2%
5 000	3 580	3 591	3 602	3 607	+11	+10	+5	+27	0,3%	0,3%	0,1%	0,7%
6 000	4 266	4 258	4 268	4 274	-8	+10	+5	+7	-0,2%	0,2%	0,1%	0,2%
7 000	4 952	4 925	4 935	4 940	-27	+10	+5	-12	-1%	0,2%	0,1%	-0,2%
8 000	5 638	5 592	5 602	5 607	-46	+10	+5	-31	-1%	0,2%	0,1%	-1%

*Minimālā darba alga (MA): 2025.g. – 740 euro mēnesī, 2026.g. – 780 euro mēnesī, 2027.g. – 820 euro mēnesī.

Avots: FM aprēķini.

6. tabulā redzams kā mainās darba devēja kopējās izmaksas, ja pieņem, ka darba ņēmēja neto alga paliek nemainīga. Te gan jāmin, ka darba devēja kopējās izmaksas pieaug, ne tikai IIN likmes izmaiņu rezultātā. Paralēli tiek virzīti grozījumi likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu”³, kas paredz VSAOI objekta maksimālā apmēra paaugstināšanu no 78 100 euro gadā (aptuveni 6 508 euro mēnesī) uz 105 300 euro gadā (8 775 euro mēnesī) 2025. gadā. Neto ienākumam virs 6 000 euro mēnesī tieši VSAOI objekta maksimālā apmēra paaugstināšanas ir galvenais iemesls darba devēju izmaksu pieaugumam.

³ Likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 14. panta 5. daļa

6.tab. Darba devēja izmaksu izmaiņas (par strādājošo bez apgādībā esošām personām), ja tiek saglabāts nemainīgs neto ienākums, euro mēnesī

Neto ienākums, euro mēnesī	Darba devēja izmaksas, euro mēnesī				Izmaiņas pret iepriekšējo gadu, euro mēnesī					
	2024	2025	2026	2027	2025	2026	2027	KOPĀ		
1 000	1 666	1 612	1 594	1 584	-54 (VSAOI -15 IIN -39)	-19	-9	-82	-5%	
1 600	2 792	2 725	2 706	2 696	-68 (VSAOI -19 IIN -49)	-19	-9	-96	-3%	
2 000	3 513	3 466	3 447	3 438	-47 (VSAOI -13 IIN -34)	-19	-9	-75	-2%	
2 500	4 414	4 393	4 374	4 364	-21 (VSAOI -6 IIN -15)	-19	-9	-49	-1%	
3 000*	5 315	5 320	5 301	5 291	+5 (VSAOI +1 IIN +4)	-19	-9	-23	-0,4%	
4 000*	7 116	7 173	7 154	7 145	+57 (VSAOI +16 IIN +41)	-19	-9	+28	+0,4%	
5 000*	8 854	9 027	9 008	8 998	+173 (VSAOI +165 IIN +8)	-19	-9	+145	+1,6%	
6 000*	10 523	10 878	10 860	10 851	+355 (VSAOI +452 IIN -97)	-18	-9	+329	+3%	
7 000*	12 192	12 595	12 577	12 569	+403 (VSAOI +458 IIN -55)	-18	-9	+377	+3%	
8 000*	13 861	14 312	14 295	14 286	+451 (VSAOI +465 IIN -14)	-18	-9	+425	+3%	

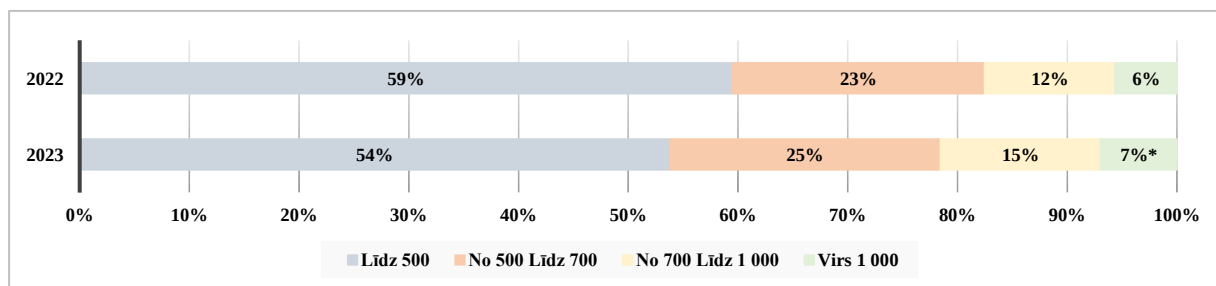
* Pieņemot, ka darba devējs kompensē darba ņēmējam neto algas samazinājumu, kas rodas IIN likmes pieauguma rezultātā. IIN likmes radīto neto algas samazinājumu vairs nekompensē ieviestais fiksētais NM. Kā arī daļējs izmaksu pieaugums ir no VSAOI objekta maksimālā apmēra paaugstināšanas 2025.g. no 78 100 euro uz 105 300 euro gadā.

Avots: FM aprēķini.

1.1.4. Piedāvātā risinājuma ietekme uz pensiju saņēmējiem

Ieviešot visus iepriekš minētos pasākumus, ietekme būs ne tikai uz strādājošām personām, bet arī personām, kuras saņem dažāda veida pensijas. 2023. gadā 54% no visiem pensiju saņēmējiem pensijas apmērs bija līdz 500 euro mēnesī. Pēc CSP datiem 2023. gadā vecuma pensijas vidējais apmērs bija 513,72 euro mēnesī, bet izdienas pensiju vidējais apmērs bija 649,87 euro mēnesī.

5.att. Visu veidu pensiju saņēmēju struktūra pēc pensijas lieluma mēnesī*, %

* Personu īpatnībā pensijas apmērā virs 1 000 euro mēnesī 81% sastāda personas, kas saņem pensiju no 1 000,01 līdz 1 667,00, pārējiem 19% šajā grupā pensijas apmērs ir lielāks par 1 667 euro mēnesī.

Avots: Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un Aizsardzības ministrijas dati

7.tab. Izmaksāto pensiju vidējais apmērs pēc pensijas veida

Pensijas veids	2022	2023
Vecuma pensija	449,88	513,72
Invaliditātes pensija	251,59	281,89
Apgādnieka zaudējuma pensija	265,51	301,62
Izdienas pensija	567,73	649,84

Avots: CSP dati.

Paaugstinot pensionāra neapliekamo minimumu no 500 līdz 1 000 euro mēnesī un, vienlaicīgi pārejot uz divām IIN likmēm, kopējās izmaiņas neietekmēs ap 53,8% visu veidu pensiju saņēmējus (jo šīs personas jau šobrīd no saņemtās pensijas nemaksā IIN), pozitīva ietekme būs ap 46,2% visu veidu pensiju saņēmēju, bet tikai 0,04% šīs izmaiņas skars negatīvi. Pozitīva ietekme veidojas pensionāra ienākumam līdz 4 200 euro mēnesī.

1.2. Fondēto pensiju shēmas (II līmeņa) pārvešana uz pensiju pirmo līmeni

Lai kompensētu plānoto darbaspēka nodokļu izmaiņu radīto samazinājumu budžeta ieņēmumos, piedāvājumā ir ietverta **1 procentpunkta** pārvēse no fondētās pensiju shēmas (otrā līmeņa) uz pensiju pirmo līmeni. Risinājums pašlaik plānots terminēti – līdz četriem gadiem. Tas ir viens no galvenajiem iemesliem, kas ļaus īstenot darbaspēka nodokļu samazinājumu, vienlaikus arī uzlabojot nākotnes pensiju apmēru.

Ja otrā pensiju līmeņa iemaksas var ciest arī zaudējumus un ieguldītais kapitāls var samazināties, tad valsts pirmā līmeņa pensijas kapitāls katru gadu tiek indeksēts, ir ar ierobežotu minimālo indeksāciju un, ja apdrošināšanas iemaksu algas indekss, ar ko indeksē pirmā pensiju līmeņa kapitālu, ir mazāks par "1", pensijas kapitāls atšķirībā no pensiju otrā līmeņa nekad netiek samazināts. Pārvēstās iemaksas tiks uzskaitītas un aprēķinātas katra iedzīvotāja pensiju kapitālā, tādējādi palielinot prognozējamās nākotnes pensijas apmēru.

Pašlaik **14%** tiek novirzīti pirmajam pensiju līmenim un **6%** otrajam pensiju līmenim. Piedāvājums paredz pirmajam līmenim novirzīt **15%** un otrajam līmenim **5%**. Aprēķini liecina, ka abiem šiem līmeņiem ir savs ikgadējs ienesīgums. Pirmajam līmenim ienesīgumu nosaka atbilstoši valsts vecuma pensijas kapitāla aktualizācijas noteiktajai kārtībai, kas atkarīga no apdrošināšanas iemaksu algu summas attīstības tendencēm, ko ietekmē sociāli apdrošināto personu skaits un apdrošināšanas iemaksu algu apmērs. Otrajam līmenim ienesīgumu nosaka ieguldījumu pārvaldnieka piedāvātā ieguldījumu stratēģija un šo ieguldījumu atdeve.

Pēdējos gados nākotnes pensionāriem pirmā līmeņa pieaugumi no pensiju kapitāla indeksācijas bijuši lielāki salīdzinājumā ar visa otrā līmeņa jeb fondēto pensiju shēmas vidējo ieguldījumu atdevi. Informāciju par prognozējamo vecuma pensijas apmēru var uzzināt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā.

8.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
VSAOI ieņēmumi, no tā:	+104 000 000	+162 000 000	+171 000 000	+179 000 000
- speciālajā budžetā	+104 000 000	+162 000 000	+171 000 000	+179 000 000
- valsts fondēto pensiju shēmā (informatīvi)	-104 000 000	-162 000 000	-171 000 000	-179 000 000

Avots: FM aprēķini.

1.3. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa papildu likmes ieviešana

Lai ieviestu lielāku progresivitāti lielu ienākumu saņēmējiem, no 2025.gada plānots ieviest IIN papildu likmi **3%** apmērā ienākumiem (taksācijas gada ar nodokli apliekamajiem ienākumiem, tajā skaitā ienākumiem no kapitāla pieauguma un ienākumiem no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums, un no nodokļa atbrīvotajām dividendēm un likvidācijas kvotai) virs **200 000 euro** gadā, rezumējošā kārtībā deklarējot gada ienākumus.

Ar IIN papildu likmi apliekamajā bāzē ietilptu tādi taksācijas gada ar IIN apliekamie ienākumi kā:

- algota darba ienākumi;
- saimnieciskās darbības ienākumi, arī ienākumi no zemnieku vai zvejnieku saimniecības, ja tā nav UIN maksātāja;
- ienākumi no intelektuālā īpašuma;
- ienākumi no kapitāla pieauguma, tajā skaitā ienākumi no tādu kapitāla aktīva atsavināšanas kā nekustamais īpašums, akcijas, kapitāla daļas, kā arī citi finanšu instrumentu tirgus likumā minētie finanšu instrumenti, ieguldījumu fondu apliecības u.c. ienākumi;

- ienākumi no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums, proti, dividendes un tām pielīdzināms ienākums, procentu ienākumi, ienākumi no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas, ienākums no finanšu instrumentu individuālas pārvaldīšanas saskaņā ar ieguldītāja pilnvarojumu (t.s. portfeļpārvaldības pakalpojuma) u.c.

Ar IIN papildu likmi apliekamajā bāzē ietilptu vispārējā kārtībā no IIN atbrīvotās dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums un nosacītās dividendes, par kurām Latvijā jau ir samaksāts UIN vai ārvalstī ir samaksāts UIN (tam pielīdzināms nodoklis) vai ieturēts IIN (tam pielīdzināms nodoklis).

Ar IIN papildu likmi apliekamajā bāzē netiktu iekļauti citi no IIN atbrīvotie ienākumi – piemēram, no IIN atbrīvotie pabalsti un dāvanas, ienākums no nekustamā īpašuma pārdošanas, ja tas atbilst likumā “*Par iedzīvotāju ienākuma nodokli*” noteiktajiem kritērijiem atbrīvojuma piemērošanai u.c. Tāpat ar IIN papildu likmi apliekamajā bāzē nebūtu iekļaujami ienākumi no MUN, jo MUN bāze, atšķirībā no IIN, ir apgrozījums.

IIN papildu likmi plānots ieviest no 2025. gada un tā būtu piemērojama rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju. Attiecīgi pirmā deklarācija, kurā ienākums tiktu aplikts ar IIN papildu likmi 3% apmērā, būtu iesniedzama 2026. gadā par 2025. taksācijas gadu.

Minētais risinājums ienestu papildu progresivitātes elementu iedzīvotāju ienākumu aplikšanā ar IIN.

9.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
IIN ieņēmumi, no tā:	-	+13 000 000	+13 000 000	+13 000 000
<i>valsts pamatbudžetā</i>	-	<i>+3 250 000</i>	<i>+3 250 000</i>	<i>+3 250 000</i>
<i>pašvaldību budžetos</i>	-	<i>+9 750 000</i>	<i>+9 750 000</i>	<i>+9 750 000</i>

Avots: FM aprēķini.

1.4. Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu un brīvprātīgo apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālā apmēra palielināšana

Likuma “*Par valsts sociālo apdrošināšanu*” 14. panta piektā daļa paredz, ka no 2019. gada 1. janvāra VSAOI un brīvprātīgo apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālais apmērs tiek aprēķināts un noteikts **trim gadiem**, ņemot vērā iepriekšējā perioda iemaksu objekta maksimālo apmēru, nākamajiem trim kalendāra gadiem Finanšu ministrijas prognozētās tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējās bruto darba samaksas vidējo pieaugumu vai samazinājumu un iepriekšējā aprēķina perioda faktisko tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējās bruto darba samaksas vidējo pieaugumu vai samazinājumu.

VSAOI objekta maksimālā apmēra noteikšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2021. gada 17. augusta noteikumi Nr. 555 “*Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto un brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru*” (turpmāk - Ministru kabineta noteikumi Nr.555).

VSAOI un brīvprātīgo iemaksu objekta maksimālais apmērs no 2019. līdz 2021. gada bija **62 800 euro**, bet no 2022. līdz 2024. gadam – **78 100 euro**.

Līdz ar to ir plānots veikt VSAOI un brīvprātīgo apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālā apmēra aktualizāciju (pārreķinu). Veicot aprēķinus atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 555, turpmākos trīs gadus (no 2025. līdz 2027. gadam) VSAOI un brīvprātīgo apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālais apmērs tiek noteikts **105 300 euro** apmērā.

Nākamā VSAOI un brīvprātīgo apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālā apmēra aktualizācija (pārreķins) būs nepieciešama 2027. gadā, nosakot VSAOI un brīvprātīgo apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālo apmēru nākamajam trīs gadu periodam, t.i., 2028., 2029. un 2030. gadam.

Priekšlikuma **fiskālā ietekme** jau iekļauta nodokļu ieņēmumu bāzes prognozēs.

2. Citi pasākumi

2.1. Pievienotās vērtības nodokļa samazinātās likmes piemērošana arī turpmāk svaigiem augļiem, ogām un dārzeņiem

Ņemot vērā *Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupā* notikušās diskusijas, izteiktos viedokļus un priekšlikumus piedāvāts **pieņemt pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) samazināto likmi 12%** apmērā *Pievienotās vērtības nodokļa likuma* pielikumā minētajiem svaigiem augļiem, ogām un dārzeņiem arī turpmāk līdz nākamajam izvērtēšanas periodam, proti, **līdz 2028. gada 31. decembrim**.

10.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
PVN ieņēmumi, no tā:	-17 100 000	-19 100 000	-23 400 000	-24 000 000
- valsts pamatbudžetā	-17 100 000	-19 100 000	-23 400 000	-24 000 000

Avots: FM aprēķini.

2.2. Lauksaimnieku saņemtās atbalsta summas arī turpmāka neaplikšana ar iedzīvotāju ienākuma nodokli

Viens no atbalsta mehānismiem lauksaimniekiem ir terminēta iespēja līdz 2024. gadam ar IIN apliekamajā ienākumā neiekļaut saņemtās summas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai ES atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

Atbrīvojums ir spēkā no 2013. gada un tā piemērošanas termiņš ir ticis regulāri pagarināts. Ņemot vērā, ka saimnieciskās darbības jebkuriem saņemtajiem ieņēmumiem pretī var atzīt izdevumus, arī saimnieciskās darbības veicējiem lauksaimniecībā ir ļauts atzīt visus izdevumus. Tādējādi ir bijusi radīta atšķirīga pieeja, ļaujot saimnieciskās darbības veicējiem lauksaimniecības nozarē, atšķirībā no saimnieciskās darbības veicējiem citās nozarēs, ilgstoši neiekļaut ar IIN apliekamajā ienākumā visus saņemtos ieņēmumus.

Tomēr, ņemot vērā, ka ES atbalsts Latvijas lauksaimniekiem joprojām nesasniedz ES vidējo atbalsta līmeni, ir lietderīgi **pagarināt minētā atbrīvojuma darbību vēl uz pieciem gadiem**, t.i. no 2025. gada līdz 2029. gadam, pēc tam atkārtoti vērtējot minētā atvieglojuma efektivitāti. Ņemot vērā, ka tiek izmaksāti arī citi pēc būtības un mērķa līdzvērtīgi valsts institūciju veikti atbalsta maksājumi (t.sk. ES LIFE programmas līdzfinansētā projekta “*Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija*” ietvaros veiktie atbalsta maksājumi programmās “*Dzīvais mežs*” un “*Ziedu pļavas*”), likumā būtu nosakāms, ka šiem maksājumiem būtu piemērojams tāds pats atvieglojuma režīms kā valsts atbalstam lauksaimniecībai vai ES atbalstam lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

11.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
IIN ieņēmumi, no tā:	-	-23 064 000	-23 064 000	-23 064 000
- valsts pamatbudžetā	-	-5 766 000	-5 766 000	-5 766 000
- pašvaldību budžetos	-	-17 298 000	-17 298 000	-17 298 000

Avots: FM aprēķini.

2.3. Lauksaimniecības zemes neaplikšana ar iedzīvotāju ienākuma nodokli

Likumā “*Par iedzīvotāju ienākuma nodokli*” ietvertās normas arī paredz, ka ar nodokli neapliek ienākumu no tāda nekustamā īpašuma atsavināšanas, kurš pēc lietošanas veida ir

lauksaimniecībā izmantojama zeme (*turpmāk – LIZ*), un ir izpildīti abi turpmāk minētie nosacījumi:

- īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu tā atsavināšanas rezultātā iegūst persona, kura *Uzņēmumu reģistrā* reģistrēta kā komercsabiedrība vai zemnieku saimniecība vai VID – kā saimnieciskās darbības veicēja vai īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu tā atsavināšanas rezultātā iegūst *Latvijas zemes fonds*;
- vismaz vienā taksācijas periodā no pēdējiem trim pirmstaksācijas periodiem vairāk nekā pusi no minētās personas saimnieciskās darbības ieņēmumiem veido ieņēmumi no lauksaimnieciskās darbības vai arī šī persona no *Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda* saņem atbalstu kā jaunais lauksaimnieks.

Nodokļa atvieglojuma mērķis ir nodrošināt, lai LIZ tiktu izmantota lauksaimnieciskajā ražošanā arī tādā gadījumā, ja mainās lauksaimniecībā izmantojamās zemes īpašnieks.

Likuma 11.⁷ panta trešās daļas 3. punktā noteiktie kritēriji zemes pārdevējam pēc būtības nozīmē to, ka arī zemes pārdevējam ir jābūt lauksaimniecības produkcijas ražotājam vai personai, kas mantojuma vai dāvinājuma ceļā ir ieguvusi lauksaimniecībā izmantojamo zemi no lauksaimniecības produkcijas ražotāja.

Ar Saeimā 2013. gada 28. novembrī pieņemtajiem grozījumiem likuma pārejas noteikumi papildināti ar 108.punktu, kurā, lai nodrošinātu, ka lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas netiek izmantota lauksaimnieciskajā ražošanā un atrodas tādu zemes īpašnieku rokās, kuri ir iegādājušies to ar mērķi tālāk pārdot, tiktu mērķtiecīgi iesaistīta lauksaimnieciskās produkcijas ražošanā, nevis tiktu tālāk pārdota zemes uzpircējam – starpniekam. Noteikts, ka likuma 11.⁷ panta trešās daļas 3. punktā noteiktos kritērijus nepiemēro attiecībā uz pārdevēju no 2014. gada 1. jūlija līdz 2016. gada 1. jūlijam.

Ar vēlākiem grozījumiem, kas izdarīti, 28.07.2017.⁴ un 15.06.2023.⁵, pārejas noteikumu 108. punkta darbības termiņš vairākkārt ir ticis pagarināts un pašreiz tas ir noteikts 2024 .gada 31. decembris. Līdz ar to šajā periodā tika paredzēts, ka atbrīvojums no nodokļa maksāšanas pienākas jebkuram nodokļa maksātājam, kurš LIZ pārdot lauksaimniecības produkcijas ražotājam.

Nemot vērā minēto, likuma 11.⁷ panta trešās daļas 3. punktā noteiktie kritēriji LIZ pārdevējam ir ierobežojoši un pretrunā ar šajā pantā noteiktā IIN atbrīvojuma mērķi – nodrošināt LIZ izmantošanu lauksaimnieciskajā ražošanā arī tādā gadījumā, ja mainās LIZ īpašnieks. Pēc būtības nav svarīgi, kas ir LIZ pārdevējs, bet ir svarīgi, lai LIZ nonāktu pie tāda pircēja, kurš to plāno izmantot lauksaimnieciskajā ražošanā. Turklāt arī likumā noteiktie kritēriji LIZ pārdevējam ir novecojuši, turklāt, iespējams, ir pretrunā ar noteiktajām valsts atbalsta prasībām.

Tādējādi iespējamais risinājums ir **izslēgt no likuma regulējumu, kurā noteikti kritēriji LIZ pārdevējam, un atbrīvot ienākumu no LIZ atsavināšanas no aplikšanas ar IIN**, ja izpildās likumā "*Par iedzīvotāju ienākuma nodokli*" noteiktie kritēriji attiecībā tikai pret pircēju, nodrošinot, ka LIZ tiek izmantota lauksaimnieciskā ražošanā.

Priekšlikumam **ir nebūtiska fiskālā ietekme** uz valsts kopbudžeta ieņēmumiem un tā nav precīzi aprēķināma.

⁴ **Pieejams:** [Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](https://likumi.lv/ta/id/342977-grozijumi-likuma-par-iedzivotaju-ienakuma-nodokli) (likumi.lv)

⁵ **Pieejams:** [https://likumi.lv/ta/id/342977-grozijumi-likuma-par-iedzivotaju-ienakuma-nodokli-](https://likumi.lv/ta/id/342977-grozijumi-likuma-par-iedzivotaju-ienakuma-nodokli)

2.4. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojuma koplīgumiem paplašināšana un limita paaugstināšana

2022. gadā Latvijā ekonomiski aktīvi bija 951,3 tūkstoši iedzīvotāji, kas ir nedaudz vairāk nekā divas trešdaļas jeb 68,6% no visiem iedzīvotājiem 15–74 gadu vecumā. Darbspējas vecuma iedzīvotāju skaits arvien samazinās, stabila nodarbinātību līdz šim nodrošinājis līdzdalības līmeņa pieaugums.⁶

Tādējādi Latvijas ekonomikai ļoti būtiska ir ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita palielināšana ar mērķētiem pasākumiem. Svarīgs faktors ekonomiskajai aktivitātei ir reģionālas mobilitātes iespējas. Tādējādi iespējams mehānisms, kā sniegt darba devējiem atbalstu darbaspēka nodokļu atvieglojumu formā, lai palielinātu darbaspēka pieejamību, veicinot darbaspēka mobilitāti.

Lai veicinātu darba ņēmēju mobilitāti, tiek piedāvāts **paplašināt atvieglojumu maksājumiem, ko darba devējs veic atbilstoši noslēgtajiem koplīgumiem** par ārstniecības un ēdināšanas izdevumiem, **ar pārcelšanās, izmitināšanas un transporta izdevumiem**, nosakot atbrīvojuma kopējo apmēru maksimāli: vidējais darbinieku skaits, kas reizināts ar **700 euro** taksācijas gadā no 2025. gada. Atvieglojumu var izmantot tikai tad, ja darba devējs uzglabā attiecīgos izdevumus apliecinājošos attaisnojuma dokumentus. Vienlaikus tiek saglabāti arī līdzšinējie nosacījumi atvieglojuma piemērošanai, t.sk. nosacījums, ka minētie darba devēja apmaksātie darba koplīgumā noteiktie darbinieku izdevumi nepārsniedz 5% no darba devēja kopējā bruto algu fonda.

12.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
IIN ieņēmumi	-5 390 000	-5 390 000	-5 390 000	-5 390 000
VSAOI ieņēmumi	-8 600 000	-8 600 000	-8 600 000	-8 600 000
KOPĀ, no tā:	-13 990 000	-13 990 000	-13 990 000	-13 990 000
- valsts pamatbudžetā	-1 650 000	-1 650 000	-1 650 000	-1 650 000
- pašvaldību budžetos	-4 040 000	-4 040 000	-4 040 000	-4 040 000
- speciālajā budžetā	-8 300 000	-8 300 000	-8 300 000	-8 300 000
- valsts fondēto pensiju shēmā (informatīvi)	-1 650 000	-1 650 000	-1 650 000	-1 650 000

Avots: FM aprēķini.

2.5. No iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojamās summas paaugstināšana darba devēja izmaksātajam bērnu pabalstam un bērna piedzimšanas pabalstam, kā arī darba devēja dāvanām

Pie IIN atbrīvojumiem, kas saistīti darbaspēka izmaksām, ir arī dažādas darba devēja izmaksātas summas darbiniekiem. Šobrīd IIN regulējumā ir noteikti atsevišķi darba devēja izmaksāti pabalsti darbiniekiem dzīves īpašos gadījumos, kas netiek ietverti ar IIN apliekamajā ienākumā.

Piemēram, ar IIN neapliek tādas darba devēja izmaksātus ienākumus kā darbinieka vai viņa radnieku (tuvinieku) nāves gadījumā darba devēja piešķirto bērnu pabalstu, kas nepārsniedz **250 euro**, darba devēja darbiniekam piešķirto bērna piedzimšanas pabalstu, ja pabalsts izmaksāts 6 mēnešu laikā no bērna piedzimšanas dienas līdz **250 euro** par katru vienās dzemdībās dzimušu bērnu, kā arī darba devēja dāvanas, kuru apmērs taksācijas gada laikā nepārsniedz **15 euro**.

⁶ Darbaspēka izmaksu esošās situācijas novērtējums un priekšlikumi tālākai rīcībai
<https://www.fm.gov.lv/lv/media/18183/download?attachment>

Tomēr, ņemot vērā dažādu preču un pakalpojumu cenu būtisku pieaugumu, **būtu plānots palielināt šo atvieglojumu apmēru**. Iespējamais risinājums ir ar 2025. gadu palielināt minēto atvieglojumu apmēru, nosakot, ka no IIN atbrīvojamā summa darba devēja piešķirtajam bērna piedzimšanas pabalstam un bērnu pabalstam ir **500 euro**, savukārt darba devēja dāvanu apmērs - **100 euro** taksācijas gadā.

13.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
IIN ieņēmumi	-750 000	-750 000	-750 000	-750 000
VSAOI ieņēmumi	-1 195 000	-1 195 000	-1 195 000	-1 195 000
KOPĀ, no tā:	-1 945 000	-1 945 000	-1 945 000	-1 945 000
- valsts pamatbudžetā	-188 000	-188 000	-188 000	-188 000
- pašvaldību budžetos	-562 000	-562 000	-562 000	-562 000
- speciālajā budžetā	-1 195 000	-1 195 000	-1 195 000	-1 195 000
- valsts fondēto pensiju shēmā (informatīvi)	-231 000	-231 000	-231 000	-231 000

Avots: FM aprēķini.

2.6. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojuma konkursos un sacensībās saņemtajām mantiskajām un naudas balvām (prēmijām) vienādošana, nosakot vienotu limita apmēru visām konkursos un sacensībās saņemtajām mantiskajām un naudas balvām

No IIN atbrīvotas ir arī konkursos un sacensībās saņemtās mantiskās un naudas balvas (prēmijas). Pašreiz apliekamajā ienākumā netiek ietvertas un ar IIN netiek apliktas naudas balvas, kuru kopējā vērtība taksācijas gadā nepārsniedz **143 euro**, un publiskos starptautiskos konkursos un starptautiskās sacensībās gūtās balvas un prēmijas, kuru kopējā vērtība gadā nepārsniedz **1 423 euro**, kā arī Baltijas Asamblejas balvu laureātiem izmaksātā naudas prēmija, Ministru kabineta balva un Ministru kabineta naudas balvas par izciliem sasniegumiem sportā.

14.tab. Personu skaits, kuras saņēmušas naudas balvas, kopējais summas apmērs un ienākuma apmērs uz vienu personu *

	2019	2020	2021	2022
Fizisko personu skaits	5 200	4 234	4 054	5 739
Summas apmērs, tūkst. euro**	821,4	549,9	618,6	911,4
Ienākuma apmērs uz 1 personu, euro	158,0	129,9	152,6	158,8

* VID dati no paziņojumiem par fiziskām personām izmaksātām summām.

** Neieskaitot Baltijas Asamblejas balvu laureātiem izmaksātās naudas prēmijas un Ministru kabineta balvas, par cik šīs naudas prēmijas un balvas nav atsevišķi izdalāmas no citiem ar nodokli neapliekamiem ienākumiem.

Avots: VID informācija par 2019.g. 2022. gada oktobrī un par 2020./2022.g. 2023. gada novembrī.

Normatīvajos aktos nav viennozīmīgi skaidri definēts, kas ir uzskatāms par starptautisku konkursu vai sacensībām, tādējādi problemātiski ir nošķirt vietēja rakstura konkursus un sacensības no publiskiem starptautiskiem konkursiem un sacensībām, kas rada minētās likuma normas interpretācijas iespējas. Turklāt, ņemot vērā to, ka ar IIN neapliekamā ienākuma apmērs ir atkarīgs no konkursa un sacensību veida, tiek radīts risks minētās normas kļūdainai piemērošanai, kā arī izmantošanai nodokļu optimizācijas nolūkā. Arī konkursos un sacensībās saņemto balvu apmērs ilgstoši nav pārskatīts, lai gan salīdzinoši dažādu preču un pakalpojumu cenas ir būtiski pieaugušas.

Iespējamais risinājums ir ar **IIN neapliekamo balvu daļu vienādošana, nosakot vienotu limita apmēru visām konkursos un sacensībās saņemtajām mantiskajām un naudas balvām 1 500 euro**, neatkarīgi no tā, vai balva ir saņemta par dalību starptautiskos vai vietējos konkursos/sacensībās. Vienlaikus tiktu saglabāts atbrīvojums Baltijas Asamblejas balvu laureātiem izmaksātajai naudas prēmijai, Ministru kabineta balvai un Ministru kabineta naudas balvām par izciliem sasniegumiem sportā. Tādējādi tiktu novērsta problēma, kas saistīta ar konkursa kvalificēšanu (starptautisks konkurss vai vietēja rakstura).

Priekšlikumam ir **nebūtiska fiskālā ietekme** uz valsts kopbudžeta ieņēmumiem.

2.7. Mikrouzņēmumu nodokļa vienkāršošana

Pašlaik saskaņā ar *Mikrouzņēmumu nodokļa likumā* noteikto regulējumu mikrouzņēmums zaudē mikrouzņēmumu nodokļa (*turpmāk - MUN*) maksātāja statusu ar nākamo taksācijas periodu, ja:

- MUN maksātājam taksācijas periodā nav apgrozījuma (šo nosacījumu nepiemēro, ja MUN maksātājs ir reģistrēts pēc taksācijas perioda pirmā ceturkšņa);
- mikrouzņēmums ir reģistrēts kā MUN maksātājs, sākot ar pirmstaksācijas perioda otro ceturksni, un tam nav apgrozījuma pirmstaksācijas periodā un taksācijas periodā.

Vienlaikus MUN maksātājs, kurš ir pārtraucis saimniecisko darbību un MUN maksāšanu taksācijas periodā, nevar atkārtoti izvēlēties maksāt MUN tajā pašā taksācijas periodā un pēctaksācijas periodā. Minētais rada šķēršļus, lai persona atkārtoti reģistrētos par MUN maksātāju.

Lai MUN režīmu padarītu draudzīgāku nodokļu maksātājiem, kuri veic saimniecisko darbību neregulāri (t.sk. arī autoratlīdzību saņēmējiem), iespējamais risinājums ir precizēt *Mikrouzņēmumu nodokļa likumā* noteikto regulējumu, kas paredz mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa zaudēšanu, ja MUN maksātājam nav apgrozījuma un atcelt ierobežojumu MUN maksātājam (kas ir pārtraucis saimniecisko darbību un MUN maksāšanu taksācijas periodā un nav izvēlēties veikt saimniecisko darbību citā nodokļu režīmā) atkārtoti reģistrēties par MUN maksātāju, ja starplaikos saimnieciskā darbība netiek veikta.

Priekšlikumam ir **nebūtiska fiskālā ietekme** uz valsts kopbudžeta ieņēmumiem.

2.8. Vecāku pabalsta noteikšana 2025.g. 75% apmērā no piešķirtā vecāku pabalsta strādājošiem pabalsta saņēmējiem

Paredzēts noteikt, ka vecāku pabalsta saņēmējam, kurš bērna kopšanas laikā ir nodarbināts un neatrodas bērna kopšanas atvaļinājumā vai bērna kopšanas laikā gūst ienākumus kā pašnodarbinātais, **2025. gadā** vecāku pabalstu izmaksātu **75%** (šobrīd **50%**) apmērā no piešķirtā vecāku pabalsta apmēra, bet pārējos gados apmērs tiks noteikts pēc Labklājības ministrijas veiktā izvērtējuma par nepieciešamību saglabāt 75% apmēru.

15.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme*, euro

	2025	2026	2027	2028
VSAOI ieņēmumi, no tā:	7 682 000	-	-	-
- <i>speciālajā budžetā</i>	7 682 000	-	-	-

* Pastāv risks, ka prognozētā negatīvā fiskālā ietekme speciālajā budžetā var būt vēl lielāka, jo mērķa grupas uzvedība, kā arī to ietekmējošie sociāli ekonomiskie faktori nav precīzi paredzami. Iespējams vecāku pabalsta saņēmēju – tēvu, kuru algas krietni augstākas, skaita palielinājums, ģimenēm meklējot finansiāli izdevīgāko pabalsta saņemšanas modeli.

Avots: LM aprēķini.

Papildus VSAA izmaiņu realizācijai nepieciešamās IT izmaksas veido aptuveni **12 245 euro** (556,60 euro x 22 c/d).

2.9. IIN attaisnoto izdevumu atmaksājamā apmēra pieaugums

Atbilstoši darbaspēka nodokļu sloga mazināšanas scenārijam, kas aprakstīts 1.1.2. sadaļā, pārejot no šobrīd esošās IIN pamatlīkmes **20%** uz **25,5%**, pieaugs attaisnoto izdevumu atmaksājамie apjomi. Pieaugs summārais ieguvums no IIN attaisnoto izdevumu atgūšanas – tā piemēram, šobrīd, iesniedzot attaisnotos izdevumus par izglītību, ārstniecības pakalpojumiem

un ziedojumiem, vienai personai no budžeta tiek atmaksāti maksimāli **120 euro** gadā (600 euro gadā x 20%), tad ar jauno IIN pamatlīkmi tie būs maksimāli **153 euro** gadā (600 euro gadā x 25,5%).

16.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
IIN ieņēmumi, no tā:	-	-8 290 000	-8 370 000	-8 452 000
- valsts pamatbudžetā	-	-2 072 500	-2 092 500	-2 113 000
- pašvaldību budžetos	-	-6 217 500	-6 278 500	-6 339 000

Avots: FM aprēķini

2.10. Īpašā IIN režīma autoratlīdzībām darbības pagarināšana

Pašlaik likums “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” paredz, ka IIN maksātājs, kas gūst ienākumus no samaksas par intelektuālo īpašumu (izņemot ienākumus, kurus izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija) vai no literatūras, zinātnes vai mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju darbu radīšanas, izdošanas, izpildīšanas vai citādas izmantošanas (*turpmāk – autoratlīdzības*), līdz 2024. gada 31. decembrim ir tiesīgs piemērot īpašo IIN režīmu autoratlīdzībām. IIN maksātājs šajā gadījumā var neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicējs, bet autoratlīdzību izmaksātājs no minētā ienākuma ietur IIN izmaksas vietā un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā, piemērojot IIN likmi **25%** apmērā. Vienotajā nodokļu kontā iemaksāto nodokli attiecina un ieskaita šādā sadalījumā: **80%** attiecina uz VSAOI un ieskaita VSAOI sadales kontā, bet **20%** attiecina uz IIN.

Plānots, ka īpašā IIN režīma autoratlīdzībām darbība tiek pagarināta un tas tiek piemērots **līdz 2027. taksācijas gada beigām**.

Priekšlikumam ir **nebūtiska fiskālā ietekme** uz valsts kopbudžeta ieņēmumiem.

3. Kompensējošie pasākumi

3.1. Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana degvielai, ietverot akcīzes nodokli CO₂ komponenti

ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (*turpmāk –ETS*) tika izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveidi Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK. ES ETS darbību ES un Latvijā uzsāka 2005.gada 1.janvārī. Atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK nosacījumiem sistēma iedalīta vairākos periodos – 2005. - 2007. gada periods, 2008. - 2012. gada periods, 2013. - 2020. gada periods, 2021. - 2030. gada periods utt.

Sākotnēji ETS dalībnieki bija uzņēmumi ar rūpnieciskajām iekārtām energoietilpīgajās tautsaimniecības nozarēs, tai skaitā elektroenerģijas un siltumenerģijas, cementa, keramikas, tērauda, stikla u.c. ražošanas iekārtas.

No 2012. gada ES ETS sistēmā ir iekļauti gaisa kuģu operatori saskaņā ar Direktīvu 2008/101/EK, aptverot emisijas no visiem iekšzemes un starptautiskajiem gaisa kuģiem, kas ielido vai izlido no kādas ES lidostas.

No 2013. gada ES ETS tika iekļautas papildus nozares, piemēram, primārā un sekundārā alumīnija ražošana, minerālvates izolācijas materiālu ražošana, ģipša žāvēšana vai apdedzināšana, ģipškartona sausā apmetuma plātņu un citu ģipša izstrādājumu ražošana, amonjaka un slāpekļskābes ražošana.

Latvijas Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas dalībnieki ir operatori, kuri saskaņā ar likuma “*Par piesārņojumu*” prasībām atbilstoši MK noteikumiem Nr. 769⁷ ir saņēmuši siltumnīcefekta gāzu⁸ (*turpmāk – SEG*) atļaujas⁹ un kuri veic kādu no likuma “*Par piesārņojumu*” 2. pielikuma I daļā minētajām darbībām.

Šobrīd Latvijā emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas dalībniekiem ir izdotas 50 SEG atļaujas.

Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2023/959¹⁰ ES ir noteikusi jaunas emisijas tirdzniecības sistēmas izveidi – **ETS2**. Tā attiecas uz degvielas un kurināmā patēriņu ēkās, autotransportā un papildu sektoros, t.i. nozarēs, uz kurām neattiecas ETS.

ETS2 ir daļa no ES “*Gatavi mērķrādītājam 55*” likumdošanas pakotnes, lai samazinātu SEG emisijas ETS iekļautajās nozarēs par **62%** līdz 2030. gadam, salīdzinot ar 2005. gadu.

ES ETS2 kvotu tirdzniecība tiks ieviesta no 2027. gada, savukārt ETS2 sistēmas operatoriem dati par kurināmā/degvielas patēriņu un emisijām 2024. gadā jāiesniedz līdz 2025. gada 30.aprīlim. Šīs sistēmas mērķis ir samazināt fosilo izejvielu patēriņu, lai katrs sektors sniegtu ieguldījumu SEG emisiju samazināšanā un nodrošinātu virzību uz klimatneitralitāti ES un Latvijā.

Saskaņā ar jauno ETS2, kas attiecas uz autotransportu, ēkām un papildu nozarēm, un Regulu, ar ko izveido Sociālā klimata fondu, emisijas kvotu oglekļa cena jaunajai ETS ir noteikta vidējā vērtībā 45,9 *euro/t* CO₂ periodā no 2027.-2032. gada (2020. gada cenās). Tas

⁷ Ministru kabineta 2012. gada 13. novembra noteikumiem Nr. 769 “Noteikumi par stacionāro tehnoloģisko iekārtu dalību Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā”

⁸ Siltumnīcefekta gāzes — oglekļa dioksīds (CO₂), metāns (CH₄), vienvērtīgā slāpekļa oksīds (N₂O), fluorogļūdeņraži (HFC), perfluorogļūdeņraži (PFC), sēra heksafluorīds (SF₆), slāpekļa trifluorīds (NF₃) un citas atmosfēras gāzveida sastāvdaļas (gan dabiskas, gan antropogēnas), kas absorbē un reemitē infrasarkanā starojumu;

⁹ Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes pēc iekārtas darbības vietas izsniedz SEG atļaujas, kuras publiski ir pieejamas [Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē](#).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 10. maija Direktīva 2023/959/ES, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas stabilitātes rezerves izveidi un darbību

nozīmē, ka vidējā oglekļa cena laikposmam no 2028. gada līdz 2030. gadam ir 43,6 *euro/tCO₂* (2018. gada cenās).

Ņemot vērā ETS2 tvērumu (ēkas, autotransports un papildus sektori, galvenokārt, ražotāji, kuri nav iekļauti ETS), Latvijas ražotājiem un attiecīgi patērētājiem jāērķinās ar papildus izmaksām par oglekļa emisijām, kas no 2027. gada attieksies uz būtisku ekonomikas daļu, kas līdz šim neveica samaksu par to radītajiem CO₂ izmešiem.

Pēc Starptautiskā Valūtas Fonda novērtējuma, 2022. gadā Latvijā ETS sedza ap 25% no valsts SEG emisijām. Citās ES valstīs pakāpeniski ir ieviesti oglekļa izmešu nodokļi, kas atkarībā no valstu pieņemtajiem lēmumiem var transformēties ETS2 mehānismā (pēc būtības pakāpeniski iecenojot CO₂ tonnas izmaksas produktu un pakalpojumu cenā vai pārejot uz zemāku izmešu tehnoloģijām).

Būtiskais apsvēruma par Latviju ir, vai ETS2 ieviešana 2027. gadā notiks pietiekami pakāpeniski, vai arī sagaidāma nozīmīga cenu korekcija CO₂ izmešu avotiem, kas var būtiski ietekmēt Latvijas uzņēmumu konkurētspēju un patērētājus.

Lai Latvijas uzņēmumi varētu mazināt ETS2 ietekmi 2027. gadā, ir jāvērtē, kādā apmērā ETS2 ieviest pakāpeniski caur akcīzes nodokļa (*turpmāk – AN*) degvielai paaugstināšanu no 2025. gada. Atliekot lēmumu un neveicot pakāpenisku pāreju, tiktu faktiski ieplānots nozīmīgs cenu kāpums 2027. gadā.

Tādejādi plānots pakāpeniski paaugstināt AN likmes degvielai, lai novērstu strauju vienreizēju AN likmju kāpumu 2027.gadā, ieviešot ETS2. Jāņem vērā, ka arī kaimiņvalstis – Lietuva un Igaunija – pakāpeniski paaugstina AN likmes degvielai.

AN likmju palielinājums naftas produktiem par CO₂ komponenti paredzēts:

- **2025. gadā 10 *euro*** par 1 tonnu CO₂;
- **2026. gadā 20 *euro*** par 1 tonnu CO₂;

17.tab. AN degvielai paaugstināšana, ietverot AN CO₂ komponenti

AN likmes	Latvija			Lietuva			Igaunija		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Bezsvina benzīns, <i>euro par 1000 litriem</i>	509	531,7	554,4	466	513	562	563*	591*	621*
Dīzeļdegviela, <i>euro par 1000 litriem</i>	414	440,3	466,6	410	519,6	604,8	399 (no 01.05.)	428 (no 01.05.)	459 (no 01.05.)
Petroleja, <i>euro par 1000 litriem</i>	414	438,9	463,8	330,17	383,77	438,57	330,1		
Naftas gāze (LPG autogāze), <i>euro par 1000 kg.</i>	285	314,0	343,0	304,1	370,9	426,5	193		
Dabāsgāze, ko izmanto par degvielu, <i>euro par 1 MWh (GCV)</i>	1,91	3,63	13,44	0,0			4,03 (no 01.05.)	4,20 (no 01.05.)	4,38 (no 01.05.)
<i>Ar 24.11.2020.grozījumiem likumā "Par akcīzes nodokli" pieņemtais likmju pieaugums</i>			+8,09						
<i>Izmaiņas sakarā ar ETS2 ieviešanu</i>		+1,72	+1,72						

* Igaunija plāno palielināt AN likmi benzīnam 2025. un 2026. gadā par 5%.

18.tab. AN degvielai paaugstināšanas ietekme uz cenu

AN, naftas rezervju maksa un tam piemērojamā PVN daļa	Latvija			Lietuva			Igaunija		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026**
Svinu nesaturošs benzīns, euro par litru, t.sk.:	0,701	0,728	0,756	0,564	0,621	0,680	0,693	0,727	0,776
- maksa par naftas produktu rezervēm*	0,085	0,085	0,085	0,000	0,000	0,000	0,006	0,006	0,006
Pieaugums, euro/litrā pret 2024.g.		0,027	0,055		0,057	0,116		0,034	0,083
Dīzeļdegviela, euro par litru, t.sk.:	0,593	0,625	0,657	0,496	0,629	0,732	0,492	0,527	0,574
- maksa par naftas produktu rezervēm*	0,092	0,092	0,092	0,000	0,000	0,000	0,005	0,005	0,005
Pieaugums, euro/litrā pret 2024.g.		0,032	0,064		0,133	0,236		0,035	0,082
Naftas gāzes, euro par litru, t.sk.:	0,250	0,269	0,289	0,202	0,247	0,292	0,130	0,130	0,132
- maksa par naftas produktu rezervēm*	0,060	0,060	0,060		0,045	0,090		0,000	0,002
Pieaugums, euro/litrā pret 2024.g.		0,019	0,039						
Dabsgāze, ko izmanto par degvielu, euro par kg.	0,035	0,067	0,246	0,000	0,000	0,000	0,074	0,078	0,082
Pieaugums, euro/kg pret 2024.g.		0,032	0,211		0,000	0,000		0,003	0,008

*Aprēķins par ietekmi uz litru degvielas **Latvijā** ir veikts, pieņemot, ka naftas produktu drošības pakalpojuma maksa ir **91,26** euro par tonnu (MK 09.01.2024. noteikumi Nr.29 spēkā no 2024. gada 1. janvāra). **Lietuvā** naftas produktu rezervēm maksu nepiemēro, jo naftas produktu rezerves nodrošina krājumi Mažeiku naftas pārstrādes rūpnīcā. **Igaunijā** naftas produktu rezervju maksu nepiemēro naftas gāzēm.

** Ietekmes aprēķinā uz cenu par 2026. gadu **Igaunijā** ir ņemts vērā, ka PVN likme būs **24%**.

19.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
AN ieņēmumi	+27 266 000	+51 658 000	+4 837 000	-
PVN ieņēmumi	+5 726 000	+10 847 000	+2 137 000	-
KOPĀ, no tā:	+32 992 000	+62 505 000	+6 974 000	-
- valsts pamatbudžetā	+32 992 000	+62 505 000	+6 974 000	-

Avots: FM aprēķini.

3.2. Akcīzes nodokļa likmju pakāpeniska paaugstināšana degvielai, dabsgāzei un naftas gāzēm, ko izmanto par kurināmo

Tā kā AN likmes kurināmajam nav pārskatītas kopš 2021. gada un, lai novērstu strauju vienreizēju AN likmju kāpumu 2027. gadā, ieviešot ETS2, plānots pakāpeniski paaugstināt AN likmes degvielai, dabsgāzei un naftas gāzēm, ko izmanto par kurināmo.

20.tab. AN degvielai, dabasgāzei un naftas gāzēm, ko izmanto par kurināmo, pakāpeniska paaugstināšana, ņemot vērā minimālo līmeni visiem fosilajiem kurināmajiem

AN likmes	Latvija			Lietuva			Igaunija		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Dīzeļdegviela, degvieleļļa un petroleja, ko izmanto par kurināmo, euro par 1000 litriem	60	108,3	134,6	60	113,6	164,8	399¹ (no 01.05.)	428¹ (no 01.05.)	459¹ (no 01.05.)
<i>Izmaiņas kurināmajam</i>		+22,0	-						
<i>Izmaiņas sakarā ar ETS2 ieviešanu</i>		+26,3	+26,3						
Mazuts (smagā degvieleļļa), euro par 1000 kg.	15,65	67,3	108,6	15,06	83,66	139,86	58		
<i>Izmaiņas kurināmajam</i>		+20,35	+10,0						
<i>Izmaiņas sakarā ar ETS2 ieviešanu</i>		+31,3	+31,3						
Naftas gāze, ko izmanto par kurināmo, euro par 1000 kg.	0	44,0	88,0	13	13 (mājs.) 79,8 (citi patērētāji)	13 (mājs.) 135,4 (citi patērētāji)	65,01 (no 01.05.)	79,91 (no 01.05.)	90,98
<i>Izmaiņas kurināmajam</i>		+15,0	+15,0						
<i>Izmaiņas sakarā ar ETS2 ieviešanu</i>		+29,0	+29,0						
Dabasgāze, ko izmanto par kurināmo visi citi patērētāji, ieskaitot mājsaimniecības, euro par 1 MWh	1,65	3,80	5,95	1,08/0,0²		1,5/0,5²	4,60³ (no 01.05.)/ 1,09⁴	5,43³ (no 01.05.)/ 1,09⁴	6,41³ (no 01.05.)/ 1,09⁴
<i>Izmaiņas kurināmajam</i>		+0,43	+0,43						
<i>Izmaiņas sakarā ar ETS2 ieviešanu</i>		+1,72	+1,72						
Dabasgāze, ko izmanto par kurināmo lielie patērētāji, kas piedalās jau ETS, euro par 1 MWh	1,65	2,08	2,51	0,54		1,0			
<i>Izmaiņas kurināmajam</i>		+0,43	+0,43						
<i>Izmaiņas sakarā ar ETS2 ieviešanu</i>		+1,72	+1,72						
Dabasgāze, ko izmanto par kurināmo rūpniecībā, euro par 1 MWh	0,55	2,57	4,60	0,54		1,0			
<i>Izmaiņas kurināmajam</i>		+0,30	+0,31						
<i>Izmaiņas sakarā ar ETS2 ieviešanu</i>		+1,72	+1,72						
Dabasgāze, ko izmanto par kurināmo lauksaimniecībā, euro par 1 MWh	0,55	0,85	1,16	0,54		1,0			
<i>Izmaiņas kurināmajam</i>		+0,30	+0,31						
<i>Izmaiņas sakarā ar ETS2 ieviešanu</i>		+0,30	+0,31						

¹ Igaunijā tikai dīzeļdegviela, kuru izmanto kā kurināmo.

² Lietuvā dabasgāzei, ko izmanto par kurināmo, tiek piemērotas atšķirīgas AN likmes 2024. - 2025. gadā: **0,0 euro** par 1 MWh mājsaimniecībām, **0,54 euro** par 1 MWh uzņēmumiem un **1,08 euro** par 1 MWh citiem patērētājiem, kas nav iedzīvotāji. No 2025. gada AN likmes dabasgāzei, ko izmanto par kurināmo: **0,5 euro** par 1 MWh mājsaimniecībām, **1,0 euro** par 1 MWh uzņēmumiem un **1,5 euro** par 1 MWh citiem patērētājiem, kas nav iedzīvotāji.

³ Igaunijā dabasgāzei likmes tiek piemērotas euro par 1000 m³. Lai likmes būtu salīdzināmas valstu starpā, Igaunijas likmes tiek pārreķinātas uz MWh atbilstoši Igaunijas publicētajām likmēm par gigadžoulu [Eiropas Komisijas nodokļu datubāzē](#).

⁴ Igaunijā samazinātā likme 1,09 euro/MWh attiecas uz energoietilpīgiem uzņēmumiem, kuri Latvijā netiek atsevišķi izdalīti.

AN likmes kurināmajam galvenokārt ietekmēs mājsaimniecības, kas izmanto dabasgāzi kā kurināmo. Lai gan 2027. gadā AN un tam piemērojamā PVN daļa samazinātos, tomēr kopumā mājsaimniecību izdevumi par dabasgāzi salīdzinājumā ar 2026. gadu varētu pieaugt ETS2 ieviešanas dēļ un būtu atkarīgi arī no faktiskās CO₂ cenas 2027. gadā.

21.tab. AN un tam piemērojamā PVN daļa mājsaimniecībai, kura gadā apkurei patērē 1500 m³ dabasgāzes*

	2024	2025	2026
AN un tam piemērojamā PVN daļa, euro gadā	31,44	72,42	113,39
<i>pieaugums pret 2024.gadu, euro</i>		+40,98	+81,95

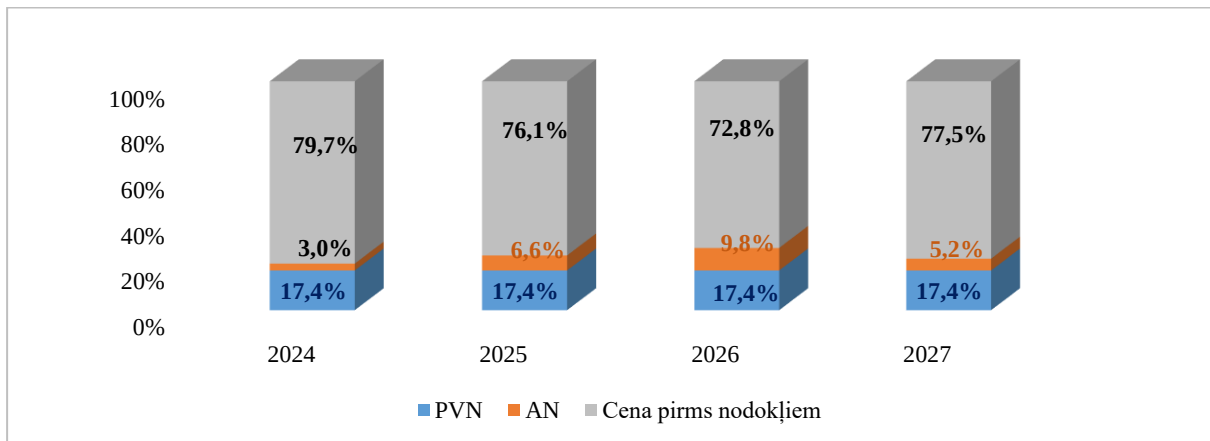
* **Informatīvi:** Dabasgāzes cenas siltumam (bez akcīzes nodokļa un PVN) **0,04400 EUR/kWh**, slēdzot Elektrum līgumu, kas stājas spēkā no 2024. gada 1. augusta

22.tab. AN un tam piemērojamā PVN daļa mājstāvēšanai, kura gadā ēdiena gatavošanai patērē 50 m³ dabasgāzes*

	2024	2025	2026
AN un tam piemērojamā PVN daļa, euro gadā	1,05	2,41	3,78
pieaugums pret 2024.gadu, euro		+1,36	+2,73

* **Informatīvi:** Dabasgāzes cenas virtuvei (bez akcīzes nodokļa un PVN) 0,05900 EUR/kWh, slēdzot Elektrum līgumu, kas stājas spēkā no 2024. gada 1. augusta

6.att. Dabasgāzes cenas komponentes (siltumam), euro/kWh

23.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
AN ieņēmumi	+4 391 000	+7 903 000	+11 716 000	+12 051 000
PVN ieņēmumi	+922 000	+1 660 000	+2 461 000	+2 531 000
KOPĀ, no tā:	+5 313 000	+9 563 000	+14 117 000	+14 582 000
- valsts pamatbudžetā	+5 313 000	+9 563 000	+14 117 000	+14 582 000

Avots: FM aprēķini.

3.3. Akcīzes nodokļa atbrīvojuma atcelšana naftas produktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanā un koģenerācijā

Tā kā dabasgāzei, kuru izmanto elektroenerģijas ražošanā un koģenerācijā netiek piemērots AN atbrīvojums, ir plānots atcelt arī AN atbrīvojumu naftas produktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanā un koģenerācijā, nosakot AN likmi kā naftas produktiem, kurus izmanto kā kurināmo.

24.tab. AN atbrīvojuma atcelšana naftas produktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanā un koģenerācijā

AN likmes	Latvija			Lietuva		Igaunija	
	2024	2025	2026	2024	2025	2024	2025
Naftas produkti, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanā un koģenerācijā, euro par 1000 litriem	-	108,3	134,6	-		-	
Izmaiņas kurināmajam		+82,0	-				
Izmaiņas sakarā ar ETS2 ieviešanu		+26,3	+26,3				

25.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
AN ieņēmumi, no tā:	+241 000	+289 000	+440 000	+528 000
- valsts pamatbudžetā	+241 000	+289 000	+440 000	+528 000

Avots: FM aprēķini.

3.4. Akcīzes nodokļa likmes paaugstināšana bezalkoholiskajiem dzērieniem

AN likme bezalkoholiskajiem dzērieniem ar cukura saturu līdz 8 gramiem (neieskaitot) uz 100 mililitriem pēdējo reizi tika pārskatīta 2011. gadā. Tā kā arī mazāk saldināto dzērienu lietošana negatīvi ietekmē iedzīvotāju veselību, bet to patēriņš pēdējos gados pieaug, AN likmi plānots paaugstināt.

26.tab. AN likmes paaugstināšana bezalkoholiskajiem dzērieniem ar cukura saturu līdz 8 gramiem (neieskaitot) uz 100 mililitriem

	2024	2025	2026
Bezalkoholiskie dzērieni ar cukura saturu līdz 8 gramiem (neieskaitot) uz 100 mililitriem, euro par 100 litriem	7,4	11,0	11,0
Bezalkoholiskie dzērieni ar cukura saturu no 8 gramiem (ieskaitot) uz 100 mililitriem un enerģijas dzērieni, euro par 100 litriem	17,50	17,50	21,00

27.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
AN ieņēmumi	+2 750 000	+2 940 000	+2 910 000	+2 890 000
PVN ieņēmumi	+578 000	+617 000	+611 000	+607 000
KOPĀ, no tā:	+3 328 000	+3 557 000	+3 521 000	+3 497 000
- valsts pamatbudžetā	+3 328 000	+3 557 000	+3 521 000	+3 497 000

Avots: FM aprēķini.

3.5. Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana alkoholiskajiem dzērieniem no 2027. gada

Šobrīd ir spēkā trīs gadu AN paaugstināšanas alkoholiskajiem dzērieniem un alum grafiks līdz 2026. gadam, pēc kura plānots arī turpmāks mērens likmju paaugstinājums minētajiem produktiem **vidēji** par **4,5%**, vienlaicīgi saglabājot konkurētspēju Baltijā.

28.tab. AN likmes alkoholiskajiem dzērieniem un alum

	Valsts kods	2024	2025	2026	2027
Alus (par katru absolūtā spirta tilpumprocentu), euro par 100 litriem	LV	9,0	9,8	10,8	11,3
	LT	9,46	10,97	12,74	14,85
	EE	13,34	14,0	14,7	14,7
Minimālais apmērs alum, euro par 100 litriem	LV	16,7	18,1	20	22,5
	LT	-	-	-	-
	EE	-	-	-	-
Raudzētie dzērieni (līdz 6%), euro par 100 litriem	LV	70	77	85	89
	LT	109	127	148	173
	EE	66,52	69,84	73,34	73,34
Vīns un raudzētie dzērieni (virs 6%), euro par 100 litriem	LV	122	134	148	155
	LT	219	254	296	346
	EE	155,21	162,97	171,12	171,12
Starpprodukti (līdz 15%), euro par 100 litriem	LV	122	134	148	155
	LT	234	292	365	457
	EE	303,80	319,00	334,95	334,95
Starpprodukti (no 15% un līdz 22%), euro par 100 litriem	LV	203	222	244	256
	LT	333	370	411	457
	EE	303,80	319,00	334,95	334,95
Spirts un pārējie alkoholiskie dzērieni, euro par 100 litriem absolūta spirta	LV	1 862	1 955	2 053	2 115
	LT	2 467	2 778	3 130	3 530
	EE	1 975	2 074	2 178	2 178

29.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
AN ieņēmumi	-	-	+7 000 000	+6 000 000
PVN ieņēmumi	-	-	+1 470 000	+1 260 000
KOPĀ, no tā:	-	-	+8 470 000	+7 260 000
- valsts pamatbudžetā	-	-	+8 470 000	+7 260 000

Avots: FM aprēķini.

3.6. Akcīzes nodokļa likmju paaugstināšana tabakas izstrādājumiem un pēc izmantošanas mērķa līdzīgiem produktiem no 2027. gada

Šobrīd ir spēkā trīs gadu AN paaugstināšanas tabakas izstrādājumiem un pēc izmantošanas mērķa līdzīgiem produktiem grafiks līdz 2026. gadam, pēc kura plānots arī turpmāks likmju paaugstinājums **vidēji par 10 procentiem**.

30.tab. AN likmes tabakas izstrādājumiem un pēc mērķa līdzīgiem produktiem

	Valsts kods	2024	2025	2026	2027
Cigaretes, euro par 1000 gab. + Ad valorem, %	LV	119,6	131,6	144,8	159,3
			+ 15%		
	LT	85,3	92,6	100,5	109,0
			+25%		
	EE	100,5	106,0	111,5	111,5
			+30%		
Minimālā likme cigaretēm, euro par 1000 gab.	LV	156,3	171,9	189,1	208,0
	LT	138,0	149,7	162,4	176,2
	EE	169,1	177,7	186,7	186,7
Karsējamā tabaka, euro par 1000 gr.	LV	251	276	304	334,4
	LT	300,00	337,36	379,62	427,17
	EE	112,4	118,0	124,0	124,0
Smēķējamā (tinamā) tabaka, tabakas lapas, euro par 1000 gr.	LV	105,7	116,3	127,9	140,7
	LT	112,8	123,5	135,2	148,0
	EE	112,4	118,0	124,0	124,0
Cigāri un cigarillas, euro par 1000 gab.	LV	164,7	202,7	240,0	264,0
	LT*	285,0	329,1	380,1	438,9
	EE	10% + 151 /			
Elektronisko cigarešu uzpildes šķidrums un to sastāvdaļas, euro par 1 ml.	LV	0,24	0,29	0,35	0,39
	LT	0,25	0,63	1,56	3,91
	EE	0,21	0,22	0,23	0,23
Tabakas aizstājējprodukti, euro par 1000 gr.	LV	138,0	151,8	167,0	183,7
	LT	-			
	EE	112,4	118,0	124,0	124,0

* **Lietuvā** likme karsējamai tabakai tiek piemērota par vienību, cigāriem un cigarillām par kg. Likmes pārrēķinātas, pieņemot, ka 1 vienība (gab.) karsējamās tabakas satur 0,265 g tabakas, bet 1 cigarilla/cigārs satur 3 g tabakas.

31.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
AN ieņēmumi	-	-	+10 612 000	+8 133 000
PVN ieņēmumi	-	-	+2 229 000	+1 708 000
KOPĀ, no tā:	-	-	+12 841 000	+9 841 000
- valsts pamatbudžetā	-	-	+12 841 000	+9 841 000

Avots: FM aprēķini.

3.7. Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmju indeksēšana

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli (*turpmāk – TEN*) likmes vieglajiem automobiļiem aprēķina šādi:

- ✓ automobiļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti līdz 31.12.2004. – pēc pilnas masas;
- ✓ automobiļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti no 01.01.2005. – 31.12.2008. – pēc pilnas masas, motora tilpuma un motora maksimālās jaudas;
- ✓ automobiļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti no 01.01.2009. – pēc CO₂ izmešiem, kas noteikti saskaņā ar NEDC (*New European Driving Cycle* – Eiropas jaunā braukšanas cikla metode) metodi;
- ✓ automobiļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti no 01.01.2021. – pēc CO₂ izmešiem, kas noteikti saskaņā ar WLTP (*Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure* – Pasaulē saskaņotā vieglo transportlīdzekļu testēšanas procedūra) metodi.

Tā kā pēdējā TEN pārskatīšana tika veikta 2021. gadā, ieviešot TEN aprēķināšanu, ņemot vērā CO₂ izmešus pēc WLTP metodes, **plānots indeksēt TEN likmes vidēji par 10% visiem transportlīdzekļiem.**

Ņemot vērā to, ka, sākot ar 2025. gada 1. janvāri, *Ceļu satiksmes likumā* stāsies spēkā norma, kura noteiks, ka Latvijā un ārvalstīs iepriekš neregistrētam vieglajam automobilim pirmreizējo valsts tehnisko apskati veiks ne vēlāk kā 36 mēnešus pēc tam, kad attiecīgais transportlīdzeklis pirmoreiz reģistrēts Latvijā, savukārt otro, trešo un ceturto valsts tehnisko apskati veiks ik pēc 24 mēnešiem, kā arī to, ka transportlīdzekļu īpašnieki pārsvarā TEN maksā pirms transportlīdzekļa valsts tehniskās apskates iziešanas, tad, lai nodoklis tiktu maksāts regulāri – katru gadu – paredzēts noteikt TEN samaksas termiņu, t.i., kalendārajam gadam sekojošā gada 31. janvāri. Papildus tiks noteikts, ka CSDD sūtīs informatīvo paziņojumu tiem nodokļa maksātājiem, kuri nebūs līdz gada beigām samaksājuši TEN un līdz ar to CSDD radīsies papildu izdevumi. Pēc šī brīža CSDD sniegtās informācijas, tie varētu būt aptuveni 90 000 euro katru gadu, sākot no 2026. gada, savukārt 2025. gadā aptuveni 11 000 euro.

32.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
TEN ieņēmumi, no tā:	+11 384 000	+12 014 000	+12 659 000	+13 301 000
- valsts pamatbudžetā	+11 384 000	+12 014 000	+12 659 000	+13 301 000

Avots: FM aprēķini.

3.8. Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmju palielināšana

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa (*turpmāk – UVTN*) mērķis ir piemērot nodokli par automobiļiem, kuri ir uzņēmēju īpašumā vai turējumā un tiek izmantoti ne tikai saimnieciskās darbības nodrošināšanai, bet arī privātajām vajadzībām. Uzņēmēji, kuri automobiļus izmanto tikai saimnieciskajā darbībā, tos deklarē CSDD uzturētajā Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā un ir atbrīvoti no uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa maksāšanas.

UVTN likmes ir noteiktas kā nemainīgs skaitlis, nevis izteiktas procentuālā izteiksmē, kā lielākajai daļai nodokļu. Tādējādi šāda veida nodokļa likmes paliek nemainīgas, neskatoties uz patēriņa cenu izmaiņām. Ņemot to vērā, ir plānots pārskatīt UVTN likmes ik pēc noteikta laika perioda un veikt to indeksēšanu atbilstoši inflācijas apjomam. Ievērojot šos nosacījumus, **UVTN likmes sākot no 2027. gada tiek palielinātas vidēji par 10%, ņemot vērā patēriņa cenu indeksa izmaiņas.**

33. tab. Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmes

Nr. p.k.	Nodokļa objekts	Likme, euro mēnesī 2024.g.	Likme, euro mēnesī no 2027.g.
1.	Vieglie transportlīdzekļi, kuri pirmo reizi reģistrēti sākot ar 2009. gadu, ņemot vērā motora maksimālā jaudu kilovatos (kW): līdz 110 kW no 111kW līdz 130 kW no 131 kW līdz 150 kW no 151 kW līdz 200 kW virs 200 kW	33 euro 0,3 euro par katru kW 0,35 euro par katru kW 0,5 euro par katru kW 0,7 euro par katru kW	36 euro 0,35 euro par katru kW 0,40 euro par katru kW 0,55 euro par katru kW 0,75 euro par katru kW
2.	Vieglais transportlīdzeklis, kas kā mehānisko enerģiju izmanto transportlīdzeklī glabāto elektroenerģiju (elektroautomobiļi)	15 euro	17 euro
3.	Vieglais transportlīdzeklis, kas bez iekšdedzes motora kā mehānisko dzinējspēku izmanto arī elektroenerģiju, ko iegūst pieslēdzoties ārējam elektroenerģijas avotam (hibrīda automobiļi).	25 euro	30 euro
4.	Pārējie vieglie transportlīdzekļi	60 euro	66 euro

34.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
UVTN ieņēmumi, no tā:	-	-	+2 728 000	+2 787 000
- valsts pamatbudžetā	-	-	+2 728 000	+2 787 000

Avots: FM aprēķini

3.9. Izložu nodokļa likmes palielināšana

Izložu un azartspēļu nodoklim un nodevai (*turpmāk – IAN*) ir fiskālā funkcija, kuras uzdevums ir nodrošināt valsts budžeta ieņēmumus.

Latvijā izložu nodokļa likme likumā “*Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli*” noteiktajiem objektiem izlozēm (arī momentloterijām) ir **10%** apmērā. Kopš 2017. gada 1. janvāra izložu nodokļa likme nav mainījusies.

Jāatzīmē, ka Lietuvā izložu nodokļa likme apliekamajam objektam izlozēm ir **18%**. Igaunijā no 2024. gada izložu nodokļa likme apliekamajam objektam izlozēm tika palielināta no **18%** uz **22%**.

Tāpēc tiek piedāvāts, sākot ar **2025. gada 1. janvāri, paaugstināt izložu nodokļa likmi** likuma “*Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli*” 7. panta 1., 2. un 3. punktā minētajam apliekamajam objektam izlozēm (arī momentloterijām) **no 10% uz 15%**.

35.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
IAN ieņēmumi, no tā:	+2 518 000	+2 710 000	+2 903 000	+2 903 000
- valsts pamatbudžetā	+2 518 000	+2 710 000	+2 903 000	+2 903 000

Avots: FM aprēķini.

3.10. Azartspēļu nodokļa likmju palielinājums

Likuma “*Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli*” 2. panta ceturtajā daļā un 3. panta pirmajā daļā azartspēļu nodevas un nodokļa likmes ir noteiktas absolūtā izteiksmē, kuras ietekmē inflācija. Līdz ar to būtu lietderīgi pārskatīt absolūtā izteiksmē noteiktās azartspēļu nodevas un nodokļa likmes ik pēc noteikta laika perioda.

Kopš 2016. gada 1. janvāra azartspēļu nodevas likme par azartspēļu organizēšanas licences pārreģistrāciju nav mainījusies.

Tāpēc piedāvāts, sākot ar 2025. gada 1. janvāri, paaugstināt likuma “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli” 2. panta ceturtajā daļā noteikto **azartspēļu nodevu** par šā panta otrajā un trešajā daļā minētās **azartspēļu organizēšanas licences pārreģistrāciju no 37 000 euro uz 45 000 euro** par katru kārtējo gadu.

Pēc Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas datiem azartspēļu organizētāju ieņēmumi no interaktīvajām azartspēlēm 2022. gadā ir pieauguši par 126,7% un 2023. gadā – par 150,1%, salīdzinot ar 2019. gadu. Latvijā no 2024. gada 1. janvāra azartspēļu nodokļu likme interaktīvajām azartspēlēm ir **12%**.

Jāatzīmē, ka šobrīd Lietuvā azartspēļu nodoklis interaktīvajām azartspēlēm ir **20%** no organizēšanas ieņēmumiem, bet, sākot ar 2025. gadu, Lietuvā plānots paaugstināt azartspēļu nodokļa likmi interaktīvajām azartspēlēm līdz **22%**. Lietuvā, sākot ar 2025. gadu, plānots arī paaugstināt azartspēļu nodokli azartspēļu automātu un galdu spēlēm, bingo, totalizatoram un derībām no **20%** uz **22%** no organizēšanas ieņēmumiem.

Igaunijā, sākot ar 2024. gadu, azartspēļu nodoklis interaktīvajām azartspēlēm tika paaugstināts no **5%** uz **6%**, bet, sākot ar 2026. gadu, līdz **7%** no organizēšanas ieņēmumiem.

Sākot ar 2027. gada 1. janvāri piedāvāts paaugstināt:

- **azartspēļu nodokļa likmi azartspēļu automātiem** (par katra azartspēļu automāta katru spēles vietu) par kalendāro gadu no **6 204 euro** uz **7 440 euro**;
- **azartspēļu nodokļa likmi ruletei un kāršu un kauliņu spēlei** (par katru galdu) par kalendāro gadu no **33 696 euro** uz **40 440 euro**;
- **azartspēļu nodokļa likmi** likuma “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli” 3. panta otrajā un trešajā daļā minētajam objektam (**veiksmes spēlei pa tālruni un totalizatoram un derībām**) no **15%** uz **18%** no šīs spēles organizēšanas ieņēmumiem;
- **azartspēļu nodokļa likmi** likuma “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli” 3. panta ceturtajā daļā minētajam objektam (**bingo**) no **10%** uz **12%** no šīs spēles organizēšanas ieņēmumiem;
- **azartspēļu nodokļa likmi** likuma “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli” 3. panta piektajā daļā minētajam objektam (**interaktīvajām azartspēlēm**) no **12%** uz **15%** no šīs spēles organizēšanas ieņēmumiem (līdzīgi kā piedāvāts izlozēm).

36.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
IAN ieņēmumi, no tā:	-	-	+9 463 000	+9 463 000
- valsts pamatbudžetā	-	-	+9 267 000	+9 267 000
- pašvaldību budžetos	-	-	+196 000	+196 000

Avots: FM aprēķini.

3.11. Dabas resursu nodokļa likmes akmeņoglēm, koksam un lignītam palielināšana (EK priekšlikums - minimālais līmenis visiem fosilajiem kurināmajiem)

Dabas resursu nodokļa (*turpmāk – DRN*) likmes akmeņoglēm, koksam un lignītam pēdējo reizi tika pārskatītas 2020. gadā. Šobrīd ES Padomes darba grupās notiek darbs pie *Enerģijas nodokļu direktīvas*¹¹ pārskatīšanas, kas paredzēs nodokļu piemērošanu visiem energoproduktiem pēc to enerģijas satura un vides snieguma. Tādējādi fosilajiem kurināmajiem tiks paredzēta minimālā nodokļu likme – **0,9 euro** par GJ.

¹¹ Padomes Direktīva 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai.

Līdz ar to sagatavojoties turpmākajām izmaiņām minimālajos nodokļu līmeņos kurināmajam ir plānots, palielināt DRN likmi akmeņoglēm, koksam un lignītam, ko izmanto kā fosilo kurināmo.

37.tab. DRN likme akmeņoglēm, koksam un lignītam

DRN likmes	Latvija			Lietuva		Igaunija	
	2024	2025	2027	2024	2025	2024	2025
Akmeņogles, kokss un lignīts, euro par GJ	0,76	0,9	1,0	0,27	0,54	0,93	
Izmaiņas kurināmajam		+0,14	+0,10				

38.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
DRN ieņēmumi, no tā:	+300 000	+300 000	+400 000	+400 000
- valsts pamatbudžetā	+300 000	+300 000	+400 000	+400 000

Avots: KEM aprēķini

3.12. Ieņēmumu no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu realizācijas precizēšana

Pamatojoties uz MK 2023. gada 3. oktobra noteikumiem Nr. 553 “*Nenodokļu ieņēmumu ieskaitīšanas valsts pamatbudžeta ieņēmumos un atmaksas kārtība*” no 2024. gada 1. janvāra ir mainīta valsts budžeta nenodokļu ieņēmumu uzskaites kārtība un VID kompetencē un administrēšanā ir valsts budžeta nenodokļu ieņēmumu konti, kuros nenodokļu ieņēmumi tiek ieskaitīti atbilstoši VID pieņemtajiem lēmumiem, izdotajiem rēķiniem un nosūtītajiem maksāšanas paziņojumiem:

- 12.1.2.0. Ieņēmumi no valstij piekritīgās mantas realizācijas pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieņemtā lēmuma;
- 12.1.3.0. Ieņēmumi no konfiscēto zvejas rīku, zvejas līdzekļu un zivju realizācijas;
- 12.1.4.0. Ieņēmumi no konfiscētās mantas, preču un citu priekšmetu realizācijas pēc Valsts policijas un Valsts robežsardzes pieņemtā lēmuma;
- 12.1.6.1. Ieņēmumi no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu realizācijas;
- 12.1.9.0. Ieņēmumi no valstij piekritīgās mantas realizācijas pēc citu valsts institūciju pieņemtā lēmuma;

Ņemot vērā jauno nenodokļu ieņēmumu uzskaites kārtību, ir aktualizētas prognozes par šajos kontos plānotajiem ieņēmumiem 2025., 2026., 2027. un 2028. gadam atbilstoši saņemto dokumentu plūsmai un pusgadā saņemtajiem ieņēmumiem, palielinot prognozētos ieņēmumus no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu realizācijas par 30 milj. euro ik gadu.

39.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
Nenodokļu ieņēmumi, no tā:	+30 000 000	+30 000 000	+30 000 000	+30 000 000
- valsts pamatbudžetā	+30 000 000	+30 000 000	+30 000 000	+30 000 000

Avots: FM aprēķini.

3.13. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes izlīdzināšana pārējiem ienākumiem

Tā kā IIN pirmā likme tiek paaugstināta no **20%** uz **25,5%**, tad arī sekojošiem ienākumu veidiem IIN likme tiek paaugstināta uz **25,5%**, kam līdz šim piemēroja IIN **20%** likmi:

- dividendes¹²,
- ienākums no dzīvības apdrošināšanas ar līdzekļu uzkrāšanu,
- ienākums no privātajos pensiju fondos veiktajiem iemaksu ieguldījumiem,
- procentu ienākums,
- ienākums no akciju vai kapitāla daļu maiņas,
- ienākums no darījuma ar akcijām vai kapitāla daļām,
- ienākums no darījuma ar cita veida kapitāla aktīviem,
- ienākums no darījuma ar virtuālo valūtu,
- ienākums no jaukta veida darījumiem ar kapitāla aktīviem,
- ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas,
- algotā darba ienākums no profesionāliem sportistiem.

40.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025	2026	2027	2028
IIN ieņēmumi, no tā:	+16 971 000	+21 761 000	+22 849 000	+23 992 000
- valsts pamatbudžetā	+4 242 750	+5 440 250	+5 712 250	+5 998 000
- pašvaldību budžetos	+12 728 250	+16 320 750	+17 136 750	+17 994 000

Avots: FM aprēķini.

¹² **25,5%** IIN likme tiks piemērota dividendēm, kuras jau līdz šim bija applicamas ar IIN: dividendes, par kurām nav samaksāts UIN saskaņā ar *Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu* (t.sk. "vecās" dividendes no peļņas, kura radusies līdz 2017. gada 31. decembrim), kā arī dividendes, par kurām ārvalstī nav samaksāts UIN (vai tam pielīdzināms nodoklis) vai no kurām nav ieturēts IIN (vai tam pielīdzināms nodoklis).

4. Minimālās darba algas paaugstināšana

Saskaņā ar 2022. gada 19. oktobrī pieņemto Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2041 par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā (turpmāk – Direktīva), dalībvalstīm līdz 2024. gada 15. novembrim ir jāpārņem Direktīvas prasības nacionālajos tiesību aktos, kas paredz noteikt papildu vai izstrādāt jaunus kritērijus, kā arī noteikt atsaucē vērtību minimālās algas apmēra noteikšanai, tādējādi nodrošinot minimālās algas izmaiņu labāku prognozējamību.

Labklājības ministrija ir izstrādājusi noteikumu projektu, kura mērķis ir noteikt minimālās darba algas noteikšanas un pārskatīšanas kārtību. Noteikumu projektā cita starpā tiks noteikts minimālās algas apmērs pret vidējo darba samaksu (atsauces vērtība), ko vienlaicīgi ar citiem datiem būs jāņem vērā, lemjot par minimālās algas apmēru.

Šobrīd Labklājības ministrijas sagatavotais noteikumu projekts vēl atrodas saskaņošanas procesā, tomēr Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupā, vienojoties ar valdības sadarbības un sociālajiem partneriem, šobrīd plānots, ka minimālā mēneša darba alga, atbilstoši Direktīvā ietvertajām prasībām ik gadu pirms lēmuma par minimālās algas apmēru nākamajā gadā pieņemšanas veicot analīzi un konsultējoties ar sociālajiem partneriem, tiks paaugstināta:

- 2025. gadā uz **740** euro mēnesī;
- 2026. gadā uz **780** euro mēnesī;
- 2027. gadā uz **820** euro mēnesī;
- 2028. gadā uz **860** euro mēnesī.

41.tab. Priekšlikuma indikatīva fiskālā ietekme, euro

	2025*	2026	2027	2028
IIN ieņēmumi	+6 027 000	+9 170 000	+11 871 000	+14 225 000
VSAOI ieņēmumi	+9 788 000	+16 042 000	+21 493 000	+26 370 000
PVN ieņēmumi	+2 597 000	+4 615 000	+6 293 000	+7 805 000
KOPĀ nodokļu ieņēmumu pieaugums saistībā ar minimālās darba algas paaugstināšanu	+18 412 000	+29 827 000	+39 657 000	+48 400 000
KOPĀ finansējums saistībā ar minimālās algas pieaugumu	-1 331 000	-3 530 500	-5 937 000	-8 482 000
PAVISAM, no tā:	+17 081 000	+26 296 500	+33 720 000	+39 918 000
- valsts pamatbudžetā	+4 444 750	+7 465 500	+10 008 750	+12 279 250
- pašvaldību budžetos	+4 520 250	+6 877 500	+8 903 250	+10 668 750
- speciālajā budžetā	+9 447 000	+15 484 000	+20 745 000	+25 452 000
- finansējums saistībā ar minimālās algas pieaugumu (no pamatbudžeta)	-1 331 000	-3 530 500	-5 937 000	-8 482 000
- valsts fondēto pensiju shēmā (informatīvi)	+1 889 000	+3 094 000	+4 143 000	+5 081 000

*2025. gadā norādīta 11 mēnešu ietekme.

Avots: FM aprēķini.

5. Kopējās fiskālās ietekmes

Veikto nodokļu pasākumu kopējo izmaiņu rezultātā fiskālās ietekmes uz valsts kopbudžetu ir šādas:

- 2025. gadā **-7,7 milj. euro**;
- 2026. gadā **+23,6 milj. euro**;
- 2027. gadā **-13,0 milj. euro**;
- 2028. gadā **-14,2 milj. euro**.

42.tab. Kopējās pasākumu fiskālās ietekmes*, milj. euro

Nr. p.k.	Pasākums	2025	2026	2027	2028
1.	Kopējā darbaspēka nodokļu izmaiņas	-87,1	-79,0	-103,5	-101,2
1.1.	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) izmaiņas	-191,1	-254,0	-287,5	-293,2
1.1.1.	Neapliekamā minimuma (NM) izmaiņas: - 2025. gadā fiksētā NM ieviešana 510 euro mēnesī; - 2026. gadā fiksētā NM paaugstināšana uz 550 euro mēnesī; - 2027. gadā fiksētā NM paaugstināšana uz 570 euro mēnesī.	-449,9	-568,4	-616,8	-633,4
1.1.2.	IIN likmju un ienākumu sliekšņu izmaiņas: - no 2025. gada tiek ieviesta 2 pakāpju likmju sistēma: ✓ 25,5% ienākumam līdz 105 300 euro gadā; ✓ 33% ienākumam virs 105 300 euro gadā.	352,9	409,7	430,6	451,8
1.1.3.	Pensionāra neapliekamā minimuma paaugstināšana: - 2025. gadā pensionāru NM paaugstināšana uz 1 000 euro mēnesī	-119,3	-128,9	-139,2	-150,3
1.1.4.	PVN atgriezeniskais efekts	25,2	33,5	37,9	38,7
1.2.	1% pārnese no fondētās pensiju shēmas uz pirmo līmeni	104,0	162,0	171,0	179,0
1.3.	Papildus IIN likme 3% apmērā ienākumiem (atalgojums, dividendes, kapitāls) virs 200 000 euro gadā	-	13,0	13,0	13,0
2.	Citi pasākumi	-40,7	-66,4	-70,8	-71,5
2.1.	PVN likmes 12% apmērā Pievienotās vērtības nodokļa likuma pielikumā minētajiem svaigiem augļiem, ogām un dārzeņiem piemērošana arī turpmāk	-17,1	-19,1	-23,4	-24,0
2.2.	Lauksaimnieku saņemtās atbalsta summas arī turpmāka neaplikšana ar IIN (<i>šobrīd terminēts līdz 31.12.2024.</i>)	-	-23,1	-23,1	-23,1
2.3.	Ienākumu no lauksaimniecības zemes atsavināšanas neaplikšana ar IIN	-	-	-	-
2.4.	IIN atvieglojuma koplīgumiem paplašināšana (mobilitātei) līdz 700 euro gadā	-14,0	-14,0	-14,0	-14,0
2.5.	No IIN atbrīvojamās summas paaugstināšana no 250 uz 500 euro darba devēja izmaksātajam bērnu pabalstam un bērna piedzimšanas pabalstam, kā arī no 15 uz 100 euro darba devēja dāvanām	-1,9	-1,9	-1,9	-1,9
2.6.	IIN atbrīvojuma konkursos un sacensībās saņemtajām mantiskajām un naudas balvām (prēmijām) vienādošana, nosakot vienotu limita apmēru visām konkursos un sacensībās saņemtajām mantiskajām un naudas balvām 1 500 euro	Nebūtiska ietekme			
2.7.	Strādājošu vecāku pabalstu noteikt 2025.g. 75% pārējos 50% (šobrīd 50%) no piešķirtā vecāku pabalsta apmēra	-7,7	-	-	-
2.8.	Pārejot uz 25,5% IIN pamatlīkmi (šobrīd 20%) pieaugs attaisnoto izdevumu atmaksas	-	-8,3	-8,4	-8,5

42.tab. Kopejās pasākumu fiskālās ietekmes*, milj. euro (turpinājums)

Nr. p.k.	Pasākums	2025	2026	2027	2028
3.	Kompensējošie pasākumi	103,0	142,7	127,5	118,6
3.1.	AN likmju paaugstināšana degvielai, ietverot AN CO ₂ komponenti	33,0	62,5	7,0	-
3.2.	AN likmju pakāpeniska paaugstināšana degvielai, dabasgāzei un naftas gāzēm, ko izmanto par kurināmo	5,3	9,6	14,2	14,6
3.3.	AN atbrīvojuma atcelšana naftas produktiem, kurus izmanto elektroenerģijas ražošanā un koģenerācijā	0,2	0,3	0,4	0,5
3.4.	AN likmes paaugstināšana bezalkoholiskajiem dzērieniem (ar cukura saturu līdz 8 grami)	3,3	3,6	3,5	3,5
3.5.	AN likmju paaugstināšana no 2027.gada alkoholiskajiem dzērieniem, alum	-	-	8,5	7,3
3.6.	AN likmju paaugstināšana no 2027.gada tabakas izstrādājumiem un līdzīgiem produktiem	-	-	12,8	9,8
3.7.	TEN likmju indeksēšana visiem transportlīdzekļiem (+10%) un TEN samaksas termiņa izmaiņas	11,4	12,0	12,7	13,3
3.8.	UVTN likmju palielināšana par 10% sākot ar 2027.gadu	-	-	2,7	2,8
3.9.	Izložu nodokļa likmes palielināšana no 10% uz 15%, sākot ar 2025.gadu	2,5	2,7	2,9	2,9
3.10.	Azartspēļu nodokļa likmju palielinājums no 2027.gada par 20%	-	-	9,5	9,5
3.11.	DRN likmes akmeņoglēm un koksam palielināšana (EK priekšlikums - minimālais līmenis visiem fosilajiem kurināmajiem)	0,3	0,3	0,4	0,4
3.12.	Ieņēmumu no konfiscēto noziedzīgi iegūto līdzekļu realizācijas precizēšana	30,0	30,0	30,0	30,0
3.13.	Pārejot uz 25,5% pamatlīkmi, izlīdzinām IIN likmes pārējiem ienākumiem, kuriem šobrīd ir 20%	17,0	21,8	22,8	24,0
4.	Minimālās darba algas paaugstināšana: - 2025. gadā uz 740 euro mēnesī; - 2026. gadā uz 780 euro mēnesī; - 2027. gadā uz 820 euro mēnesī; - 2028. gadā uz 860 euro mēnesī.	17,1	26,3	33,7	39,9
4.1.	Nodokļu ieņēmumu pieaugums (IIN, VSAOI un PVN) saistībā ar minimālās darba algas paaugstināšanu	18,4	29,8	39,7	48,4
4.2.	Ietekme uz valsts budžetu, izpildot likumos noteikto (ar nosacījumu, ka citu izdevumu pieaugums netiek kompensēts)	-1,3	-3,5	-5,9	-8,5
4.3.	Pašvaldību budžetiem neitrāla ietekme, ņemot vērā minimālās algas pieauguma ietekmi gan uz ieņēmumiem gan uz izdevumiem				
	KOPĀ	-7,7	23,6	-13,0	-14,2
	Valsts pamatbudžetā	47,0	69,9	46,9	37,9
	Pašvaldību budžetos	-149,6	-210,8	-236,2	-238,5
	Speciālajā budžetā	96,3	168,0	182,2	195,0
	Ietekme uz valsts budžetu, izpildot likumos noteikto	-1,3	-3,5	-5,9	-8,5
	Informatīvi: valsts fondēto pensiju shēmā (no 1pp pārvirzīšanas)	-104,0	-160,8	-168,7	-175,8

* Pasākumiem fiskālām ietekmēm ir norādīts indikatīvs vērtējums, līdz ar to precizējoties priekšlikuma nosacījumiem, fiskālā ietekme var mainīties

Papildus visu izmaiņu realizācijai VID nepieciešami **543 417,05 euro** (ikgadējā uzturēšana **38 039,19 euro**), bet VSAA – **79 037 euro**.

Finanšu ministrs

Arvils Ašeradens

M. Jaunzeme 27 333 865
madara.jaunzeme@fm.gov.lv
L. Gudēvica-Liepīņa 28 346 190
Liga.Gudevica-Liepina@fm.gov.lv
A. Orehova 25715041
anda.orehova@fm.gov.lv
J. Krastiņa 28713748
jolanta.krastina@fm.gov.lv
J. Lukss 28715871
juris.lukss@fm.gov.lv
E. Zarakovskis 27852392
egils.zarakovskis@fm.gov.lv
O. S. Jurča 22460126
olga.sanda.jurca@fm.gov.lv